۲۵ ۱۰۰ غروش

۱۶

I

ایوب افندی‌ده
جفل اوغلی ابن فل نوت
اسمنده

عدد اوراق ۱۴۶۵

بسم الله الرحمن الرحيم

يا قاهر يا قادر يا ظاهر يا باطن يا لطيف يا خبير

قوله الحق وله الملك يوم ينفخ في الصور عالم الغيب

والشهادة وهو الحكيم الخبير

بو کتابك صوڭنده بر قاچ ورق اکسیکدر
دار الفنون کتبخانه‌سنده تورکجه یازمه قسمنده (۱۹۰۷)
نومروده تمامی واردر اورادن استنساخ ایدیلسه

الحاقی ...

۶۶

۴۷

Mikrofilm Arşivi
No. 900

بیتمش ولی اوغلی محمد ...

۳۵

یکیمز اوله التی ... سنده
ماه ذی القعده نك
یکرمنجی کونده
یوز سکسان بر کوز

II

مفرد

شب یلدای هجرله موقت بلمم عمتلای غمه مسودکه کیجه
فجر ساعتدر

باکه تینت خوراولوری کوشش وحدتله تیغ
کوهر اغوش صدفدن دوا ولور قیمتلنور
اهل دل آرام ایدر بر قفسده کیم دغملنور
کاه اولور غربت وطن کاه وطن
غربتلنور
م

قدمسن هر نه یره بصه قدم
یقیلر دکر اولسه باغ ارم

غزلیه
احتسابیه النمه
٤٤ کذا هر شیء
٤٧
٤٨ لسه ادمه قولی وارامیه

(٢١٨)

III

عمر علوش عمر

عزیز عیادی ...

الصلح خير ٢ | ملك استفدي يا اوغلي ٣ | بيوطاشي بنيه قلمز بيوده ٤ | الحياء يمنع الرزق ٤ | الابرام يحصل المرام ٥

قوزي بر يا نلري ٦ | غلط ديدم هماين فرعونه بكزد كواهي بوننده ٨ | ويردي براتي بكلر قيوتن ٩ | مكر براوكزا يحدن ايكي كيشي ١٠

دلي بر قاضيدر وردد جوع اهم ١١ | مكر بر پادشاهك حضرتنده ٨ ١٢ | الموعظه ١٤ | حقوب بر وقت بر عقرب بسوده ١٥

فساد اهلي سوزينه اولمه داعب ١٥ | ليعرف الرجل لصاحبته ١٦ | فقيرك رزق الدنيا جيفه ... ١٩

التدبير نصف المعيشة | غروده طوعه يوزه دولت ايرنجه ١٨

العجل من عمل الشيطان

١٦ مكر بر شفقي يوق ظالم اولاق ٢٠ | طمع كادا اولمه ٢٣

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الله الله اكبر الله

اكبر الله الله الله اوله

نیچه برهی انشینه پایه لر   یا رسول الله شفاعت ایله کل

کوثر و حدیدن ایچوب قانه لر   یا رسول الله شفاعت ایله کل

خوان بی پایان وصله طویغه

ذنبی فانی وجودك بو عجه ، یا رسول الله

مرشدم پیرم سن ای کان کرم   یس طیکدن عزی کیمه بوزاو

او مرم که عرشن مقصوده ایرم

یا حبیب الله شفاعت ایله کل

1

رباع

پیراهنی عمرك ای صنم چاك ندن   سندن بو وجودکو جدر پاك ندن

سرچشمهٔ جانانید آقلده یولك   ای آب حیات شمدیك خاك ندن

ای دوست خطا قلدم   بسیار جفا قلدم   سنی یقضا قلدم   بلدمکه جبرا قلدم

ارقاك دوتا قلدم   کرچه برا قلدم   حقا که خطا قلدم   ارزوی هوا قلدم

با صدق صفا قلدم

له

یار نفسه قدم دیرهٔ ایراغم مست

دردا بو اسالی اسالی لویسکا ایله سینم

Süleymaniye Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No: 3760
Eski Kayıt No
١٧٤
٢٧١٢
Hacı Mahmud Efendi B. Şiktaş Vakıf Kütüphanesi

هذا كتاب پندنامهٔ كوا يعى

ثنا اول سلطان عظیم و ذو الجلال الله • عبادینه چوق احسانی کریم و ذو الکمال الله
یرادن جن و انسانی دایم و لایزال الله • اوزندن غیر یوق باقی مقیم بی زوال الله
کلام پادشاه قادر پاک • خدای انس و جن و ارض و افلاک
دکالی خلقی یوقدن وار ایدن اول • یری ساکن کوکی دوار ایدن اول
رفیع اول ایلدی طاق سپهری • منیر اولدر قلن قندیل مهری
معلق طوپ ایدر اوج هواده • کهی دورده قلور بحر سماده
جهانی پر قلور که عنبر ایله • زمینی گاه زین ایلر نباتیله
سحابی که قلور سقا و حلاج • هوایی گاه ایدر زرکار و نساج
چو کستردمک دلر صنعندن آثار • قلور بزاز باغی بادی عطار
کلک دیداری زیبا قلن اول • آکا بلبللری شیدا قلن اول
اول ایدر عبهرک چشمن مکحل • اول ایدر سنبلک زلفن مسلسل
اونک امریله در ایردکده نیسان • کی اولور در بحرده هر قطرهٔ باران

2

بتوردی قوللری اشجاردن قوت • ویرر خاک سیهدن لعل و یاقوت
آقیدر صخره دن جلاب صافی • جمیع کائناته خالق اولدر
یرادر نیشکردن هر نوشین صافی • قومیه رزق ویرن رازق اولدر
اکر جمیع نهایتدر عطاسی • کرو مملو کنوز کبریاسی
خرد حیراندر اونک حکملرینه • نه ایرشور فکر اونک قدرتلرینه
انی کیم اول بلور بلمز کمسنه • انی کیم اول قلور قلمز کمسنه
نه حاکم حکمنه یوق کمسه حاکم • کرو کندو سدر علمینه عالم
شریکی یوقدر پنهان و ظاهر • اودر هر فعله فاعل اول و آخر
بلورلر سرلرن اشیا کماهی • کی اولدر پادشاهلر پادشاهی

در نعت سید المرسلین علیه الصلوة والسلام

سلام و حوق تحیات و ثنا یا • آکا کیم اولدر کوزی جمله اشیا
حبیب الله و فخر المرسلین در • شفیع الاولین و الآخرین در
رسالت برجنک ماه مقیمی • سعادت درجنک در یتیمی

امیر زمرهٔ خاصان درگاه ‌ امین بارگاه لی مع الله
شقایق چین بستان طریقت ‌ دقایق دان اسرار حقیقت
شهنشاه سریر کبریادر ‌ سپهسالار جیش انبیادر
اونك شاننده حق بویردی لولاك ‌ اونك بر پایه‌سی معراج افلاك
انكچون یر و كوك ساعات اوقات ‌ انكچون ندر قصور و حور و جنات
اكا اهل جنان اتباع و احباب ‌ انكچون قاصرات الطرف اتراب
اونك احبابی ایچون لطف و رحمت ‌ اونك اعداسی ایچون نار و محنت
رسالت تختنك سلطانی اولدر ‌ دو عالم جسم اولسه‌در جانی اولدر
نظیری کیم اولا اول ذات اکرم ‌ مصور عقل ایكی روح مجسم
شفاعت بلوری مجتبادر ‌ امیر و مرتضی یاری اكادر
هم اولوكر درر اولچار سرور ‌ ابوبكر عمر عثمان و حیدر
مدام اولسون ثناكو شیخ و كرتناب ‌ اكا اولنكر اوذرهٔ آل و اصحاب

مطلع

كل ای عاقل دل و جان كوش باز ‌ كوهی سوزلرین كم قلدی آغاز

اونك بو نظمیدر سلك جواهر ‌ بلور قدرینی اونكی صراف ماهر
معانی بحری ایچره دكمه غواص ‌ جواهر بولمیا بولركبی خاص
نصایح در اكا بردن بو قاموس ‌ معزز در جواهردن بو قاموس
کیمه اولسه موثر بو نصایح ‌ الی عالمده اول كوزدن فضایح
جهانگیر سوزیچون تونك آلتی وار ‌ بو سوزلرك قلوبه حالتی وار
اولوبن پندنامه آدی بونك ‌ بر اولسون هر هذا قطاری بونك
كوكلو دردی برین باشلاه هوش ‌ دل و جانیله طوت بنرن یكا كوش
مراد ایدرسك كندو كیجوده ‌ برذ یاری ایشه فرزندو كیجوده
کل امدی ای برادر اوغل آگاه ‌ هر ایشك اول آخر ایدك الله
کاولی الله اكلاده اینی ابترو ‌ خدا ویرماسه دولت یا عزاد
بیهاصنمه طتوبن ذدقله یولك ‌ تمام تنكری سیلو خوش خبیر اولك
ایشوكی قل نسكنه اولمه كمراه ‌ تكبو كمنه كم اولو بر الله
صیقن اولمه کنار شرعدن دور ‌ کی اولو خودای کم شرعی کوره خور

دیمکدن شرعه اویمز سوزلری قبیح ● سوزلرندن او دخی بر بوده قلو اچیح

قوپاریجق بنای شرعدن طاش ● حذر ایله اولورکه یره باش

کوجانب خصمکه کسدر مکانشت ● اجیمز شرع ایله کاسیلسه انکشت

کونمزکونلو دعوی آخرینه ● شریعت حکم قیلور ظاهرینه

اولورسه صلحه شرعك اشن مت ● قبول ات یا که کل دعوی‌یه لعنت

الصلح خیر

نه خوشدر بوکی کورسک قیل دعوی ● وراثن اولمادادن جست یاوی

فصل

اولوالامره اطاعت ولدعم فرض ● کی السلطان ظل الله فی الارض

اولو مشهوردر بر ابو لطیفه ● یینی بغداد ده خیر خلیفه

نه بیورمش اشیدک فخر عالم ● کی اولکنلر خوا انبیاء آدم

کرکسکم اولکه سلطان محکوم ● حبشیدر کره اوله عبد معلوم

اسمعوا واطیعوا لاولی الامر وان کان عبدا حبشیا

بو آراده مناسب بر حکایت ● یزلدی کیم اولنمش در روایت

حکایت

ملک اسفندیار اوغلی کیم آدی ● قزل احمد دیونور اولدقچه یادی

قدیمی قسطمونی سروریدی ● آبا و جد اول ایلوک بکلریدی

انوک واریدی بر شاهین طغانی ● هنرده اولیدی عقاب ثانی

او بروادی اوریجق طوردنا و قوجی ● قچرکن خوفله دوشردی جوجی

زمانندن طغیلوب اوردک وقاز ● کوروب خود کردی کوکلر ایچره آواز

قنی کوردسه انی هر بر یخجی قوش ● بولیمزدی شریری قاچجق طوش

مکر بر کون طغانجیسی او بازی ● کتوروب اعتشیری عزم یاری

هواده کوردی بر طوشنجیل آواز ● ادب آهسته ایلر سیر پرواز

هما ندم صالدی اکا شاهینی اول ● ایروب شاهین آرادی حیلیه یول

بلوردی کیم دوشیجک پنجه سینه ● انوک دوعمایسر اشکنجه سینه

قچا کوردی نیلادیسه ایلادی ای ● مخالف بر یرندن برک طوتدی

شو دکلو صقدی قوتله اوادن • کیطوشنجل بن دشدی هوادن
انی کوردی طغانجی کی سوندی • صناسن کوکدن آکا دوکت ایندی
اوب اولدم شکاری وطغانی • بکینه منتلدی وردی انی
آکا احمد بک ایجندی بغایت • بو سوزی اولدی قلبنه بشارت
طغانجیه ویردی منشوردکانی • الینه الدی اول شاهک الطافی
ایکی یقلردن چالدی غضبناک • هلاک ایتدی انی قلدی ایکی چاک
دیدی هر کیم اولا شاهینه عاصی • جزاسی بودر بولمز خلاصی
بو سوزی اکلدی نور خلق ایچره هرگاه • کیطوشنجل قوشلره در شاه
اولو الامره اولکن عاصی جهانک • جزاسی بولو بوندک واندن
خدایا شاهمز اول خان سلیمان • سلاطین دنیاسی سلطان سلیمان
نفاذی هفت کشور شهسواری • یکانه خان سلیمک یادکاری
بحاکم طوره بودوردانی عاکم • مرادانی میسر ایله دایم
هراراده مظفر ایله دایم • کیده مدیر یوزندن سایه سینی

قلعه لردن

جمالی نیری کوردماسون کسوفی • ایراغ ایت ماه عمرندن خسوفی

الموعظه

سواشه کورسک اول بکلرن یاقین • ایراغ اول اغل شکاردن وستنک ساقن
دوشرلر نیجه عز اهلی وصویه • اینمه بکلره طاینمه صویه
عجب در بکلرک فعلی کوزکلج • کی اولدولر کمی طوق وکمی آج
ولی همت دمینه خوش صفادر • نظر کم بکلره ایدر کیمیادر
چه کوخوق امیدر ادمک مراده • سبب قلمش اولادیدن ازاده
نصیبک السه کر کیم طبودن • یبوطاشی یتر قلمز یبودن
دورش هر لحظه دوز اولمه نظرده • بجادنه دوش قولده وغلده در
کی اولو طوت بونید خوبه قولاغ • اولا کوزدن اراق کوکلدن اراغ
اونتدرمز اوذن کندونی بکی • کوکلدن صاولو کوزدن صویکی
دکل قولقده خوش اهمال ویاعاد • کی قولقدن اولو لغادراک یاد
تکاسل ایسک ایشه دست صونمه • دیمشلر کلمه کلمه دونمه دونمه

همیشه ادبسیزی دیمه هیهات ❁ بلا وزنی ارتورر یورکک اولکس آت

اوت ایدنکه عودت کبی بوده ❁ کرکمز عار غیرت کرک آدمه

ایلکمک دیلکن ایشینی باشه ❁ اودر طاشی بشینه باشی طاشه

کی قولکلرینه بویرمش محقق ❁ طلب سزدن ویرمک بندن اولحق

نه امتی بوله کنزوینه یتور قورت ❁ یک آندن طولکش دکلو یلوب یورت

دکرمانه وارنلر اوکرد اونه ❁ صودر نوبت اوینی بکلین دونه

دکلدی فائده اولکم کوزینه ❁ کزن یا بودنه یا بوغزینه

اولوکه یوزی اولو کوجراسی ❁ اوتنمازکم اولاسن دولت اسی

اوتنمق منع ایدر رزقی کیشنک ❁ اوتنمز اهلینی بیلکن اشینک

الحیاء یمنع الرزق

بو بندن دکلمادکی آنانک ❁ کی اولمز اوغلی قیزی اونانک

کرک اقدام عرض حاله نیدک ❁ ویرلمز اوغلی آغلاماسه امجک

بیمک کیمدن نه در دیو ویرازدر ❁ کوبکی اوکسز اوغلی کندو کاسر

همیشه قالبکی جهد اوزره بیلته ❁ کسر صنمه بر اودماغله بالته

قومه ابرامی تا کم بسته مقصود ❁ اولور مقصود ابرامیله موجود

الابرام یحصل المرام

دیشلکر دراشیت هر بردخی بند ❁ کرکلودر طوتاکور ای خردمند

کی ویرمه کل ایاره حاشیه ویر ❁ بکله اولمه تقید باشیه ویر

ضروری کوریجک دوشر ایرلیونج ❁ اوزادر بوینینی استیابه دوکرج

یمه غم جونه ایشك الا دوادر ❁ کی اولمز بر حلو بکزی صارادر

درشن خرج ایت نیتاکم دو کیتجوده ❁ کی آغ آجی اولور فانه کونیجوکنه

ویروبده دیو غم یمه آزا جوق ❁ کدر جوقجه کتورماکه آزا جوق

ضرر یوق بو یوله خرج ایت برازد ❁ کی یوکت باجندن اغلاتمز مقود

بوجوق کسب ایدنه اولمز غم ذبونی ❁ ویر بسنل طفوزی قرلا اولی

الوبدص اولمقل کندونی بلمز ❁ ویرده الود ویرن ال بلکسلمز

نه چاره جوق صنمشدر بونکرانت ❁ کی طوتلمز قورتوز بابله آت

خصوصا قامنه تنهادی حالک ٭ کی تا صبغایو جیغاسی صقالک

کر اودن کلمسک قامنه آدک ٭ اولود یا باده اری بتمز مرادک

طتربوذ کورسوزسه سنده یوردی ٭ کی اولود اویجده اودنجی کوردی

اشتمادکمی دشوره قابودن شاد ٭ کوبجک باجدنه غمکین جقردا

هر ایشده قاصدلر کز معنویدر ٭ طمع یوزنده جوغی کجی قویدر

عجبدر اهل علم اولنلر اکثر ٭ ایدر ویرمکده خست املغ اسر

اشیدک برافندینک اشیبنی ٭ طمع یوزنده باطل جنبشینی

کواهی نظم ادب قلدی حکایت ٭ مفرحدر دل وجانه بغایت

حکایت

مکرکم حضرت ایاز پاشا ٭ حضورنده اولبدر برتماشا

اوپاشاکم اکا سلطان سلیمان ٭ دیار روم شاهی خان سلیمان

زماننده وزارت ویرمشیدی ٭ یوجا عزتلره ایرکورمشیدی

اودج کیجا کرنده بونی عادت ٭ ایدرمش ایدی اول اهل سعادت

6 کی بیشردب بجه نعمتلر الوان ٭ بلا اخشاملکر یدی جوق الغ انسانه

کلوردی بوکیجه انده ایکی قامتی ٭ اشیدک خوش لطیفهدر بوماجی

کجوب اوتردلر پاشایه یاقین ٭ دیر اوزره خوب آدابیله ساکن

جو جمع اولدی جماعت انده ابنوه ٭ ودیردی جوعدن جوق دلده اندوه

کلوب ذوقلر یبردی سماطی ٭ که هر جوع اهلی بولا کر نشاطی

دیزلدی یغلو جوده کلر فراوان ٭ جکلدی اشکر انواع و الوان

تموز یجینی لر وطولمانو قلر ٭ طوبیر انلری از یمکله جوقلر

قوزی بریانلری بشمش قرارده ٭ اولوده هرکیم یمزسه بکزی صارده

بلاقجوب انکجون نجه بدلدر ٭ بو اتلو حبانلو سمیرین تن کوزلدر

کیوزرن قبایی خوب زرده ٭ نه طتلو یاد اولور محبوب زرده

قتنی غوامی طلدو غنجه وافی ٭ جقادر بجی زرد وادده جواهر

کلا اکلا ویرلمش حلوت ٭ که ویرکونه یوزنه کورن ملاحت

نطرقیلی قوزمشی بقلوایه ٭ ایدر تشبیه ایجی بدر اولمش آیه

سنیکردر لو حلوالر که شیرین • لطیف و خوب اشکال لیله رنکین
زر و سیم و جواهر کانی کبی • بر غش صیرفی دکانی کبی
بو کره هب شکری نعمتلر یدی • آغزکرده طاتلو لذتلر بدی
هم اول نعمتلرکه مأمونیه دیرلر • آنی اکثر اولو کیکلرده بیرلر
نه آش ونه خوش حلوایه بکزر • ایچی شکر طشی لقمایه بکزر
هله باری مناسبدر بو حالکه • کید بو کشمز تو بلیسه دستماله
اوده چینی طبقلرده جوغیدی • نه وصف ایدم که انده نه بوغیدی
دکل بو بحره یعنی طاس جنقده • کومش نیسیده هب چینی طبقده
چکلدی هر عیک بو لو بولنجه • دوزلدی سفره کوکلی تو لنجه
تمام اولدقده ایدیلر صلاتی • عالکه اولدی مشغول هر کسی
اولدی ایکی قاضیلرکم ایلکده ذکری • آشنا اولدن قلمش بونی فکری
که اولمشکن طعامه خلق مشغول • آلوب برایله مأمونیه کر اول
چکرمش برکبی اوکنه قرشو • تو برمش جبه سی یکنه قرشو

یکد

بکا اغزن بنک طتمش برالیله که • که کیتدکده بو سری کیم نه بیلکه
کوردک اویله دکی آنوک ایشیننک • که اول بلک بکیجا یمش بولدشینک
صنوب کندو یکی طولدرمش آنی • طترمش یعنی ایش ایتدی نهانی
مراد اوزره بیکلر جوق تلرفن • بتلدی کوتردی اولدی امین
او تره خلق بنی دینلدی دستو • ممکنانده اولور هر کیشی مستو
او تره قاضی پاشا باقیننده • عجمی بونک ظاهرینه و باطننده
اودوطوردی کبی کیده شاد خندان • چکلدی جبه بیکی تا لی خالیده
بو قاضی بنک اوجی دوغتیدی بک • نه تلسونده دوشمش خلوه ایچی متفکر
یکی استی ایجون بس چکلدی بیکیه • صوکره بودخی بوینی و بردی بیکی
دوکلدی انده مأمونیه لر هب • اکیسی نکده حالی اولدی کی حیب
کوروب پاشا اکی غایتده کلدی • شو درسم کم کوزی پاشاکه طالدی
او تر نکلو طوردنکوهب کولشدی • بولنی ایجا ایکه تو تشدی
بدی استی قاضی پاشایه اوتانب • برزنجک طوغنو لوغیز طیا نب

دیدی معلومك اولسون پادشاهم * بو ایشك حق بلور بوقدر گناهم

طپو قلدی و گتدی خبر تیله * بو قاضی جست طوردی شر تیله

دیدی پاشایه سلطانم نه طرفه ایشی * عجب فعلی اگلین اولدیکیشی تیکلیشی

دیدی هم طغرو در تیغنی قوانوز * زانوز قلت قلتبانه کوا نوز

بونبلاغ بقرلو خلو اولا حاله * دوکیلنلاری دیردی دستماله

دیدی پاشا اکا قاضی افندی = * گورنلر بو ایشی کوز گی بکندی

نه ایسه مسئله هبا اولدی معلوم * همین ایشك کوز اولمه یادی محروم

کوزدامدی قاضینك نازك لکیسنی * طمع یوزندنکی چابك لکیسنی

چو اول سوختنگك پیشه سینی * ایله منع ترك اول اندیشه سینی

طعامیچون چو دانشمند اولورده * دکلدر عیب هم یر هم کوتوروده

نه چاره بیله سن چون ننلولادی * توبنجه صیغمو خوشدر اولادی

حکایت

عجب اولدی زمانك حالی شمدی * بودر اولورك افعال شمدی

کی بو نساکر بلیمازذر ندر حال * ادینور کوردی دنیا طلوسی مال

اولندر هر بری ایله طمعکار = * چو محتاج و چیر درویش جر جراد

صنمشلردر اکمزلر عامی * حیات چاوه ان ایچون برا بی

کیمی مغرور شاه کوندر بکلردر * غلط دیدم همین فرعوندر بکلر

کم اولماسه ملازم بکلو بولور لو * کوردم انلرك کوزینه بوزلو

گرکدر اول بش بوز کتخدایه * کی یول بولینه بکیله اغا یه

آلوب خلقك قولینی قورتغیسنی * قومازکر قاشنا چو طرنغیسنی

دعا و خدمتدر بو قلمیو بدر * کدا کوز کو اکا بر قلمیوبدر

کورك مال اردنه کم منصب قوانه * کرو یغلو قورن یغلو قوا نه

آنی کم صانسن ظاهرده هارونه * بولور سه آدسك فعلنك قارونه

دکل کبرو طمعدن اجکری صاف * ندیالم مکر حق ویره انصاف

لطیفه

دیمش بر کیمسه بر چوبانه اوچماق * کوزل یوردر انده حوری قوجماق

ایمش کر یوغیسه انده بر نادر * اکا برده ددر بوقدر ای یاد

اولولرك دخی شمدی مرادی * همین رشوت اکلمز جنت آدی
محكده مرتبه انسان چوق بولور * ایو تیلو طریقی ظاهر اولور
ایو همتلو ایدر خلقه وافی * اولور کبریله تیلو کوردو صاغی
بشوکه قونسه دولت اوله اغوده * تشوکه دم اولاکم قونه قوده غوده

لطیفه

گواهی بونده بکلو چوق اکی بند * بنزو بدر طوتو اولنلر خردمند
برسی شهرت دنیا ایچوندر * برسی شهرت عقبا ایچوندر
اکا کیم بک اوله صاحب مراتب * بو ایکی یوله کتمکدر مناسب
کرك اقله اوله کاری تواضع * بولا اندن مراد اهلی تضرع
سخاوهمت اکا پیشه اوله * همیشه همتی دوشمیشه اوله
دعای خیر اله ایدب کشیلك * قبا خندر صیقینه مرتشیلك
بویلجق عزو دولتده کمالی * غروره اغمایه فکر ایده زوالی
اگرکیم بو طریقی ایدنه یول * بولورهم اخرت بکلیکنی اول

اکنجی

اکنجی بوکه شاهی غیرتیچوندر * اکا بو ایچره دنیا شهرتیچوندر
کرککیم توکلرایدینه فراوانه * بروده خوب زینتلرله الوانه
اوله هر برینک آغز لباسی * کدا عقلینده صغمایه قیاسی
سفوده وبره الابنه زینت * شودتتمدکیم کورنلر بوله حیرت
حقوقت مبدا انرابلادکله جولان * تلیحیدن طما هر بر تولك قان
کوزادن میتره بو ایکی طریقی * سعادت اولیس دایم رفیقی
برانشور بکلکی اولسونه مبارك * مدام اولسونه معینی حق تبارك
دکرینی بکلکی بندد اولونسنوز * کجی بنتی اوله وادیدوتنسز
اکی اوج کیمه یوز بك دیکیله * کوده خرجی اکیلك برلکیله
خسیس وجمری دونعمت اوله * قپوسی خالی ونی شهرت اوله
آز اوله قوللری جمع ایله مالی * طمعله کسب ایله دایم وبالی
بولب بونجه اکدی بی هنرلر * سفرده اوبدرم چیلو توکرلر
اکا بکلك حرام اولسون جهانده * کی ذمیله اکیلو هر زمانده

همین اوقافدنا قیلو جنایت   معاشینه انوک ایدر کفایت
بو واجبدر ولیکن اولکه شاه   کی اوله قوللری افعالندن آگاه
بنه قاضیلکی بو داخی منسوب   حکایت ایشیدک غایتده مرغوب
مراد اولان لطایفدر دینلسون   بوده بر طاتلو نعمتدر دینلسون

حکایت

مگر بر بیوک کلدی کلک اویونه   ویردی یرانی بکلو قیونه
دیک بکلو کی اولو کوبکیدی   قباقو بر قلبی توتی اود بکیدی
قتی قورقنج ایدی قوتلو ایدی   بوغنی آوازلو هم هیبتلو ایدی
اودیجک طغدار بنفو کوزدی   ایشیدب کوکلی قورددک بولندی
بکوردمش ایدی خیلی روزگاری   یکنک و بنبر ایدی دایم شکاری
اجل ایدی شوب آخر اکا ناکاه   وفات ایتدی ویوردک آیلدی آه
دیدی ای دوکی سوبولوی بنده   طولانو بکجیسی اوروب نوملک
بجه اوله یونلو حالی سنسز   اولیسر یتلو قورد آهوالی سنسز

11

بونده اغلیبو بانه بو بیله آخر   کفن صردي اوداین کوندي ظاهر
تو بنلو کسدی کیسی اوبشنابانه   انکچون آتش طوتی ایدی فراقه
مگر بو وقت اونک بو ایشلوبنی   دیدیکر قاضیه چخبشکوبنی
چغیردی یوردکی قاضی همانده   کلیجک ایلدی خشیمله ودخشم
دیدی ای ترکه احمق یواشی سن   کرابتدرکسه نکو ایدم شکایت
دیدی یوردک اوفندی دکله امری   سوزک بندن صحیحسن آکلا امری
دکوردشکوسنم یتلو خبر لر   ولجوقلر دخی دکلو اترلو
دیدکلدی کمسنه کم اولبدر   سنوز انده صنمه کوز ملالکوبدر
ایشنده اوله ننحه ابک کشیدی   بهادرلر کیکلو ایشیدی
برمله چوق زمانی برادی طوردی   قبونلو خدمتنه هب اول کوردی
آدینجی اوزی داخی قیونلو   بلجوردی خدمتنده جق اونیلو
اجل یوردکده آخر جونکه بلدی   وصیت خستنم لقله بونک فلدی
کی ایکی آغو ایکی تاب اوکچه   اوجر ایشنده داخی ایکی آنلحه

بنم طاوود كوردن ايراسن ❀ بس ايلتوبن افنديه ويراسن
اوتنمايه دعادن بن ضعيفي ❀ كه اولدر شمدي عالمك شريفي
قلن داود كوركي جانمجون ❀ بوغزلك طوكي ايرك عصيانمجون
قضيه بويلدر بيلك افندي ❀ اكر بو يوده سزا جانز ايندي
يوردكدن چونكه بو سوزلري قاضي ❀ اشتدي كوكلي اولدي شاد راضي
اوكجلو آني درحال ايدي قوين ❀ يواشيدي اول ايشه ويرديكي بون
ديدي حيف اكا كيم خوش كشي ايمش ❀ هميشه كشيلك كه ايشي ايمش
انوك ايلولكلري هپ اولدي معلوم ❀ عجب نه دردن اولدي اومرحوم
روانی دايم انوك شاد اولسونه ❀ هميشه ايلوكيله ياد اولسونه
بوراده بيننه دكلك بر افندي ❀ نه يوزدن بچمش ايكي خصم بندي

حكايت

مكر بر اوكز ايچون ايكي كيشي ❀ اولوبن خصم افكر مز لدي ايشي
بو بيرده وروبن قاضيه بس ❀ ويردلر الكش نقد اول ايكي كس

بوحالی

بولا كه تا كه اوله رشونله مقصود ❀ اوهر بيري حاصل ايليه سود
قجنكم قودلو دعويه ظاهر ❀ افندي ايتدي فكر اول ايشته وافر
ديدي آخر ايكوز داخي معقول ❀ كشيلوسز ديانبن سيغه بر يول
كلوك صلح ايدشب صاتوك اوكوزي ❀ كسوك بر بر كوز دنه تيلوسوزي
بهاسن اولشك نيمسه برابر ❀ نصيحتدر طوتك بو سوزي مقرر
بس انلر اولدكه بو صلحه رامي ❀ بوز اقچايه اوكوزي الدي قامي
الوب الليش اقچه اول ايكي ادم ❀ ديدي بير بريته بيري اي برادر
اوكز قاضي نك اعش بيانه معني ❀ كه برانده بوده كلو توري دعوي
بزه جنت ايدكومز فكري ايچون ❀ اوكوزده چقدي الدن اولدي ايچون

شكايت

افنديلوده چوقدر بوتكه ايشلر ❀ كه ايچي بو بر كيم كز لو ايشلر
دكل الا حمق بو نوعه كيچو ❀ صوق صوبي كلي اوقرب ايچو
الوجه انلر كجوب بوبحر تاليف ❀ ايدب لايو دكلدي بويله تخفيف

ولی بر قاصده واردر چوق آهم • کیدرر دکلو بو غنیکن کناهم

طمع ایتدی بو ذاتجه دشونده اول • بنی عوض ایلیوب ایتدردی معزول

آلندی ایکی بیک لک احتسابم • یدی بیک لک الله قلدی حسابم

یالکز سویله دی خوف اعادی حقده • کتابت ایلدی یکلش سبقده

خصوصا دوستلر دوقه ایلدکم بز • آرا مزده صوصمازدی هرکز

بلکیدلک اکثر اولسون ساغ وصدو • همین بیلدوکمز کیدردی ایرو

ولی صوردقده کی جوکین ایدی • فراقو نیته ارینه بکوزیدی

قیافت نامه اوقویوب بلوردی • که آخر بو بکه فعل اندن کلوردی

اول اجقدرکه جهاد داخی دلاده • بو سوزلر اول سببله کلدی ده

دکرنی شول افندیلرکه دایم • کرم ایتسا اولورلر ملایم

دعا کردر ایشوم انلره هرکاه • دیدم الدقجه رحمت ایتسون الله

طمع اهلینی هر کیم دوست صانه • ترق قلمش کبی اولور صمانه

فصل

نصیحت

نصیحت ایدیجک دکله اولونی • قلورسین دکلمازسک اولونی

یولک اوزره اکوکبیری اولا اول • بصوبن کیمه اولونی بودر یول

اولو بیله کشور اکسک بوغونی • جقر حصکک دوشرسن اوغونی

ادبسزلوکی کار ایدیغه کاسل • فتی اوزغه بوزغانیجه کوسل

کوذعامک خطادر قودلو قوردیه • ای خوشدرکی بیلکه جورلو جوره

اولونی خصم ایدینن احمق اولور • اغو بعصدفده بیتی قلقر اولور

اولو خصم اولسه آخر بیقراولور • اولولر آدبیله طوشن اولور

ایشت بر خوش حکایت بونده عاقل • اولولردن حوذر قل اولمه غافل

حکایت

ملو بر پادشاهک حضرتنده • طوردی بر ندیمی خدمتنده

کلور طشرادن اول شاهک وزیری • کی عرض ایده صغیری وکبیری

ندیمه باقوب اول دم سلطان • اشارت ایلدی اکلتدی پنهان

کی اوتورمق دکلدر دکله وزیر وار • جکوکوسی سن الندن اومیولک

دوشب آنده وزیر اولدم اوندی ٭ ندیمک کوکلی ایچی جوق یغندی

کی اولورسه اچلدن دانی مهلت ٭ بولمیه سکا بوده مک فرصت

ملالت آلمادی آنده ظاهر ٭ مصالح نیسه کوردی وکیری آخر

ودیجی مسکیننه اول ندیمی ٭ اوقوندی صن کی یادیدی قدیمی

زیاده عزت وحرمتلو اتدی ٭ عطالر اتدی چوق دغنلر اتدی

دیدی شکر اولدک ای یادی مکرم ٭ سبب اول ایشه کم شاه اولدی خرم

بس ایدندی انی دائم مصاحب ٭ مدام اظهار ایدردی شوق کاذب

طولب قلبی ندیمک شوق وشادی ٭ وزیره آرتوردی اعتقادی

اول انعامدن لو جاندن اتندی ٭ وزیری کندوزینه دوست صندی

بو نوعیله کچوب دیلو جوع ایام ٭ انیسک کم نیه ایدر سرانجام

ندیمه برکون اول دستور عاقل ٭ دیدی طونادرسک ای مرد کامل

سکا سویلیه یین برایلی بندی ٭ سبب دولتوکه یوق کوزندی

چوکو وار شاه قریننده حضورک ٭ تقرب ایچره یوقدر قصورک

ولی

ولی بولندیغی شو اهل ادراک ٭ کاولور بیری یقیننده خطرناک

مقرر صنعه بکلر اغنیا ردن ٭ اولورک خشمدن لطفی مقارن

نه دکلو اوله قوردن فراغی ٭ اولورک اصله اغزنده طوداغی

دنی مقبول اولسک نوکر شاهک ٭ دکلو قیبتوکه کون جاهک

یقیننلقدن مدام ادنا لغیله ٭ ادقلق یالدودن اعلا لغیله

کلامدی چون اداء زده محبت ٭ بودکلو واقع اولمشدر مودت

سکا بونفعم ایرشسین کم ادک ٭ آکلسه اولو لغلده اوله یادک

سنی عوض آلمیاین پادشاهه ٭ ایرشوردم ماکجون بو عالی جاهه

اولم کم ایشمودی اوکره حق ٭ آلی ویروم سکا بیر اولو سنجق

ویرین برایلک بشقه بکلک اولی ٭ اول اقلیمک اولو سی بکی اول

ادینب کنج شاهی سیم وزردن ٭ حضوردن ایلیه اداغ اولیه خطردن

وزیر اتدی چو بو سوزلهی تقریر ٭ ندیمه کلدی خوش اول رای تدبیر

رضا ویردی دیدی احسان سنکدر ٭ نکم امر ایلسک فرمان سنکدر

بن آرادن کیجک یوق ایام ** وزیر ایتدی بو حالی شاهه اعلام
بجه بولکه طوتب پنهان و ظاهر ** ندیمه سنجغ آلی ویردی آخر
ایردی آنی شاهک حضرتنده ** اولی دوشردی دایم قربتنده
کیجه صبر قلدی بر نجه آی ** ینه اول ایشی ایده بشلدی دای
ینه اول مکتوبلر برکون فوات ** اولدی ایله معرکه کوندردی پنهان
آنی شاه تو بلدردی آنده ** کی جمع اولوب مزور وزیر قاتنده
ایله کم کالوب درکاه شاهه ** ندیم عندنده شکایت پادشاهه
آدابوب هر برینی ایتدی بینت ** کمینه منصب و کیمینه خلعت
اول آنی مفسدون اولدیلر اتباع ** کیمیسی قوم شهر و کیمی زراع
کلوب درکاهه فریاد ایلدیلر ** ندیمک ظلمینی یاد ایلدیلر =
چو دکمز بجه بولسون صاحبی یوز ** بر کسه بیک آغز بر آغزه سوز
وزیر آنی چکوب بلدردی شاهه ** شفیع اولدی بیرا اول بی کناهه
کلنه قومه ولی اصمرلدیلر = ** کلوب اوچ دفعه اکلنمک دیدیلر

کرد

کذب اول وقت آرادن چکدی آی ** ینه ینشدی اول قوم برادی
وزیر اول حالده انی تلدی اعلام ** ده لی دفع ایتدی آخر ایدیجی اقدام
او بحثی دفع اول قوم آشترا ** چو کیذب کلدی کوچ غالبدی غوغا
دخی قلمادی وقتلمانی دعاسی ** نتی مشکلدر حقلو بلاسی
وزیر اکلادی خشم ایتدی کها ** ندیمک صلبنه ایلدی فرمان
همان قم کوندردی جانب اولاه ** ندیمی آلدی کلدی اولدی عاق
ایلتدیلر آیق توزیله داره ** کوردنلر بوداکی طولدی یاره
وزیر آلتلدی انه وردی بیله ** آنوک بوحیله سیمی کیم ندیله
ندیمک ایعی آلتینه کرسی = ** توزیلر ماغه یوز طوتدی عرشی
بوغازینه کچوبن حلقه ترک ** صیردی آغزه اوردغان اوجی کرک
وزیر اولدم ندیمه دیدی یاد ** نیه ایردی کوزلدی آخر کاد
چکیجک آدمک کرسی ینی اکسوز ** چکردی بل بورسم کلو کلسون
همین امر ایلدی چکاده وردی ** چکوب کرسیی آلتندن کدردی

آصلو قالدی اول مظلوم آنده ∴ دردلی دفتری عمری جهانده
صیقی ایدی اولولردن قرنداش ∴ اولادک آمونه آلمک گرک باش

الموعظة

نجا ایتجون بشو کاکا ایجک بوک ∴ اولولر خدمتنی قیلدیوشر اوسوک
کی بر بجا ایتی قرنینه محکم ∴ دوکولمش دیرعش قیای ادقم
اولو باش اولمینجه بتمز اشلر ∴ کی بک ایشی و بر ایشی دیمشلر
بشی اولماسه معمور اولمز ایو ∴ یرامز ایشه بش سز الکده ایو
بلک اولکم اولمسی دولتلو قول ∴ اولنجه یاشی دولتسوز اوغل
جقدوغی یره دولتلو بشموق ∴ بشی دولتسوزک ورمق محقق
سوینسون دولتی اولکی ایشینه ∴ کو انز دولتی یوقلد وشینه
ادر دولتلو اصلاحیله یاذاد ∴ بوزر دولتسوز افسادیله آباد
یرامز قورسه خوینی هم بوزدرر ∴ کی یاقوینی اولور یاخود قودرر
جون آنکله کربدر جانی ظاهر ∴ جقر جان کردیکله بینه آخر

کمان بوقدر کی قوندقده کرن خو ∴ صلا جباده جقوشهو در بو
بونز کونلر بواشه بلو آدم ∴ قومز بلولغی اولنجه هردم
همین اکلا بنه بو معنی بیتدم ∴ کی آخر صولو ساکل صوده بتر
بنه کلدی مناسب بر لطیفه ∴ سوز اکلمنده کی آسانور لطیفه

حکایت

جقوب بر وقت بر عقرب بسوددن ∴ کجامزدی بر آقر اولو صوددن
کوردی بر بغا ناگه طوردی ∴ انک اوستینه بنری بلوردی
بوزرکی صوده یاعنر عنالده ∴ اشیدرد بر یغزلدی هیبتیله
دکل صوددن نه خوذ طاشو قیادن ∴ کلور بو صوت عقربه نکادن
سؤال ایدر اکاکیم ای قرنداش ∴ نجه آوانه در بو ایدی کل فاش
دیدی عقرب بو آواز ای برادر ∴ بنم نیتمه در دایم مقدر
دکل جقدوغی فعلم اوز لغندن ∴ آنی بل ذهر ملک یاوز لغندن
جیلی در جقنجه جان بدنده ∴ کلور البته جی بو صوت بندن

حکایه هذ

چو باغه بو جوابی کوش قیلدی * دیوب عقلی بشینه جونی قیلدی
دیدی خلقه ایو شماسون زبانی * کلوب صوبه غرق ایلدی آنی

الموعظه

صقین یارمانه اویمه ای یار * یرامازلق بوزنده نکویی بیزار
طوناسن دیو خوبی آجی اوزم * کی اوزومه کوزه قاتاردی اوزم
وفا غوزی غراب اولانه منزل * اولور مشهور در آخر مزابل
کشی ایدکودر بولمز مسرت * یرامزلره یاقنلق مضرت

قرب الاشرار مضرت

فساد اهلی سوزینه اولمه راغب * ایدر توش بوزلوکی مصاحب
قوکسون بوزنه بقمه درو کل * همین اوزدلکی بیکید جوجوک
چو مفسد همدم اولور اهل اغوا * کیدرسه مانع اولمسالک بیحرا
اولور یلو طودنه یلو قپندنه * کی یتش داخی یبز قورد قپندنه
دمشقلر دراشی بند کوزینی * آری آز درمز الا همنشینی

17

يسعد الرجل لمصاحبة السعيد

بولك كوزلو صقين آزماكي الله * آزا نرتز بلا ويرور اول آكاه
كيدرسك طغرو بولكه يوق بهانه * كي يادر طغرولق ايكي جهانه

فصل

طانيشق جك بوغيسه اولمه عامل * يتوكه بود كلي قوموشوردت قل
اولور داوز بليدو كك ياغنده ياغ * آشرسن كما نشيجك اوليجو طاغ
يلدكز ايش طوتوبن اوتمه اوزلو * كي تنكريه يراشور ياكلورلو
طينش عاقلري يكه هوا پيشه سن * ولاسين تاكي عقل اسي كيشي سن
خدايي كسه كورسري كوزيله * بليدي عقل الله كرهك سوزيله
كرك هرسازده بر يادي دمساز * ايشدلمز يلوكز الدن آواز
دوست اولمز كشيننك ايشي ياد * يلوكز طاش اولورمي هيچ ديوار
اولن عاقل طنيشوتي ايش اتمز * كي بلدوكي يكلدوغينه يتمز
طانيشقلو ايشه هركيم بش الكمز * زيانندن مدام امينسي تكمز

دکسك هر زمان اوتمکی اشلکه ❀ ایو اجک اوله بلک طاتسز بر اشلکه

مراده ایرمکه واجبدر صبر ❀ اولمز مشورتسز دشمنه جبر

نه آمق مشورتسز سرکتی اولسک ❀ کوک طوتوق بهر حال آتش اولسک

ایشک تدبیرله قل آیله تاخیر ❀ اولکه زیرا معیشتک نصفی تدبیر

التدبیر نصف المعیشة

تأنیله کرک بشلامق ایشه ❀ عجل قلمق اولور شیطانی پیشه

العجلة من عمل الشیطان

بتور بر ایشی غیر صکی طوتو یونی ❀ کی بر قولتقده صیغمز ایکی قربوز

صوکی صانی اشینک اوکی کلدکده ❀ اوکی اکلامین صوکینی طکلر

دونر شره سقن اوزغه خیری ❀ اوزن نرکه خیره دوندر سیری

اوزغه خیری اوغرسن زمانه ❀ کرا اوکز اوله یاقتلی اوشانه

فصل

ای یار

خصوصا مشورت کی خوشدر ❀ شودمکی ایدرسن کمسیله بازار

متاعک بلمکه بیکی آلوسن ❀ کرک اهلی ایل الدن سز دلوسن

دیرله بلدوکل اشده چابک ❀ صوردوتمکی بلمازه بولت یوك

صورجق بلدوکک تیز بلورسن ❀ اولور صنعت چوب الکنده بولورسن

طیشن اهلکنه اوک آنزه ایشارت ❀ طلب قل حکمتی لقمانه ایشت

سوزیله دکمه نک اویغ اشینه ❀ حکیم اولدرکی کلمسدر بشینه

دلرسک آلمیا تا که سنی سل ❀ شوکو بریله بحمکو دیم کیجر ال

ایوبه ایله بازارکه رغبت ❀ چوغ اولسه قوزقوتسز اولمز الفع

ایو بیوفا یاره در هر یکاده ❀ زیان اولمز ایو قلمز بهاده

ایوبه صانه کوز آچاکی اولو ❀ حذر آیله سنی کوزمایه تلو

صقن دشمه دوشانه آصی یوق ❀ اکرچه صکره اولی قولغوز چوق

آروغ آل المغه استرسك اکرات ❀ سموز آتده الی شاهم اولور آت

بلیمز الدنورسن طوغم دیبی ❀ کی بر دیدهم اه اوزن بحر عیبی

کرک آت سنزل الما یخون اشکو ❀ بر و لوبنی نیز اولی یود غدر شکوه

دیمشلردر بونی فکر ایله بیلکی ‖ کی آلچاق طوادر و کبیر کوه

بو تکلله خاصه بو بکیج بوزیلور ‖ بوغنی انجلمدن ایچه اوزبلور

بیوکلک بر هنردر ایچی ماشی ‖ بو غرخر جنك اولر آذ بیچی

اولور سارق بوسوزه طوتغل انکه ‖ کدی یوکر کلکی صامنلفه دك

طوادی ملك ادرسك آدزوك ‖ قوغیری قوین ایدن هم دکرمن

کلور یادن بهایه اعم اکمال ‖ دکلمش قفس و یابلمش او آل

بو ایکی جنسی ایکی وقنده صات ‖ جوغلوکون قوین تیغو دلوکون آت

مثوده خسنتی ایدغ کل کاد ‖ بوعادنده آلکن صانتدن اوما

دوزنلکدن بجوبر اولمه احمق ‖ کی قان دوزن اوبقماز محقق

اولر مشهور در بو سوز جهانده ‖ دوزنلك قنده بیسه اوکلغ انده

سقف بیکانه و بیلشوکده ‖ تربك ایدغه یکسانی ایشکده

کی تشفم بوزغونجه بو سوزدن ‖ بك اولور شك سنز اوزتعلق اوکزده

دلیل ایدغه هم منفوله اولانی ‖ سوزیرا یقیلی بیقلامی نی =

سرو کر

سرولره ایلمه یاد اغلی یورت ‖ کی ارتق بر سفیشلو قوینی قورت

اتمردر فکر ایله جاهل اولمه ‖ قضا سا ور قیشی غافل اولمه

نصایحدر بو سوزلر کوزتابی ‖ هوا ویندره یکی اولب اوتاسی

صنردو تمز صنوسک کر موافق ‖ کی صنو آراری حقی منافق

مکر بر صوحلولی بید ذکر عیشی **لطیفه** آلوب امغه کیدر کر عیش

ایتمش بر سوزینی بلمزا بتر ‖ کی نه جرکی اولر شول بیدلی آد

دمش برمرد اشیدب بو دیشی ‖ آصلماغدی دکمز اوکشی

براذر امیی بو او تکلم کل ‖ صینا ماغدی یار آمز آو ال

صنابرایکی ارتق نه دیالم = ‖ دیانك اولرسه او دیالور

کلور اول نصیحت کرجه آجی ‖ ولی صکره اولر دردك علاجی

فصل

غروره طوعه بوز دولت ایرنجه ‖ زوالیدر قتلنسر قوتجه

دماسونکه یوده قنده دوزلری ‖ قجی قایو اولب بو ینی اوزلری

بوجا اولورسه هرنه قدر طاغ — یول اوستندن یکچو یاقین ایراغ
عزازیل کبی کبری کار ایدنده — مکان اعلا یلفنی افکار ایدنده
کوزنمز صفک صدر آدم درستی — آدنلادک بر اولر الیمی اوستی
اولوبی هیچ کیمه اخلاص عزت — برملقده آنوک اوستنده نیت
غرور وکبر شیطانی صفتدر — اودر آدمله اهل مسکنتدر
سنی هر کیمکه کورسه توتشدوروش — اولور بیزار صانورکه عدوش
یوزک اکشی اولیجق سوزک آجی — سنوکله کیمک الیشور مزاجی
کلن داخی ضروردی خدمتکه — سوکر آردنجه دائم عودتکه
بلن بد خویکی اولدقه یادک — قچر بللو یولا ایشتسه آدک
قچیش طوشنک کورن انیدن — اوصانور بکر هرلق تندینه
دشنک دوزخینک برنشانی — عبوس التشکل اولمقور بلائی
بلیسنی کورمنه اودمو کم اشدر — کی برکز بیلیش برکز کورشدر
تواضع قیل الکلدی کلورسه توز بوز — کی دیمش کد یصلمز یرده یوز

بولرسی

بولورسین حرمتی اذ آیله سن بول — قلورکم دنی اولماز کیشیه قول
کلدی هر بونه طوت کوکلک آجق — دعا ملکه کلدی یونه بن یوق
ولیکن هر بونه حرمت یوز اولماز — محلی کوزله بنی بر موق باز اولماز
محل اولمانه دیرن اورانجه — سوادینه کوره اوزغل طباخه
بشرمز دولته کارکلو آلی — سیلن بر دستما لیلکه هر آلی
کی قوش دادات یلدکر یاد ایشه — قوش اولورکم انی یرکر همیشه
کرک حرمت ولی دشکونه اولوبه — وقارن کوز لکین یوزی صکوبه
کله بو هر بونه طوت کوکلک آجی — دو عالمده کلدی یونه بن یوق
ولیکن هر بونه حرمت یوز اولمز — محلی کوزله بنی بر موددر
محل اولمانه دیرن اورانجه — سوادینه کوره اوزغل طباخه
بشرمز دولته کارکلو آلی — سیلن بر دستما لیلکه هر آلی
کی قوش وادات یلدکر یاد ایشه — قوش اولورکم انی یرکر همیشه
کرک حرمت ولی دشکونه اوله — وقارن کوز لکین یوزی صلوبه
که آت اولورسه هرنه دکلو لاغر — یراشر اغمک اوستینک برادر

فصل

فقیرك رزق ایچون طوغه بقاسی ❁ طمودن اوده الوب قنده بقاسی
دكل كاو لجاغك طونه بن دز ❁ آیسركه سن چیبه چیبوق بره در
دوای قیمغه آشوكه آغو ❁ طلب قیلدیسن اوكن دن بوزاغو
صنور طالبی كدایه ظلمنی لاغ ❁ كچی جان قابودر قصاب اومادیاغ
بلی اولر ویردی بودر خاص ونعمات ❁ حلالك بیلدی بیكندن حرامك
چو دنیا جیفه در آكا نه رغبت ❁ كلاب اهالیدر آكا محبت

الدنیا جیفة وطالبها كلاب

بو شعر اشتن ادنلرا اوزنه تمجیل ❁ ایشیدلك بر حكایت كلدی عقیل

حكایت

مگر بر هر طمردن قان آلیجی ❁ واریدی قاضی ادی جان الیجی
اولوردی كتخدایه كویده ممتاز ❁ كی ولشدی لقب آكا دستنط
الكسی نكده خوذ ادیدی معلوم ❁ نه دیر قاضیه دكلك بور اینتوم

آفندی چونكه سن نی جان آلیجی ❁ آدم شیطان بنم ایمان آلیجی
بو كوی قومی مزوردر اكثر ❁ دكل خیر اشكریلد دایما شر
بنی اول الاین ایمانلر یبی ❁ الوكو سزده بر بر جانلری یبی
دیمكدن بونكه معنی جان ایمانه ❁ الوب مالن قومقدن خلقی بلا
عوانلرده بو یولده طوغیا استر ❁ ایو ایتلونه بولسه بو یوغ استر
اول آتلمركی دونكی اولدقده كوندز ❁ توصر اكنه بودون آخوجی الدز

الموعظه

نولا كورامسه ایل بو یوروغنكه ❁ اكین دانجی توكرمه تومرغنكه
الوكدیمش طوتنایلم قوزیكه طاش ❁ كوچ اعمك اولمز اوصوله قرند
الوب وارین فقیرك قویشی ذاد ❁ دویدی اكوم بوراسیته قاد
صبا اول اسمكیل صرصر كبی بك ❁ كی سنت وار بوق چومومه كسمك
دیمه ادقم طفادر اوله لفاف ❁ چو دینك یاد و شیدر كوزله انصاف
ایتات ایشی ویرسه اوله غافل ❁ خدایه صیفنر طوشی حذر قل

قپان اصلنی کچوب ایمدی قمو ؞ کچوشن او نحوسی ویردیکی امو

بو دنیا کچکدر الا صوك بو دکده ؞ بولوسن هر نه ایسك چوق دکلدر

آت اول قهاری کیم ایرکوبن ترك ؞ چکر اودن طتر الا طتر برك

حق ایسی صنمه کیم حقی نی المز ؞ سکا قالورسه اوغلانکه قلمز

کر ایشتمازسك ایشت حکایت ؞ کچشك سن بو حکایتدر روایت

حکایت

سکو بر شفقتی یوق ظالم اولاق ؞ خدا سندن خبر سو مفسد و عاق

جقوب ایسلکه بولدن بر کون ایردی ؞ دکوزدن اوسکدار شهرینه کردی

بری بیوینه قندی یوجیکه وی ؞ تو بردی ایچون خلق ایچره زاری

کتوردب صو کتشی آدملرینه ؞ بچه آتلری بقمز کملرینه

برایی اختیار ایتدکده آخر ؞ بولندی صاحبی باینده حاضر

دیدی یاشا قولیم بن خبر اول ؞ بو یکا خذ سیجون طوغشم یول

دیوب آتی آنوک بر داخی طوتدی ؞ اول آت ایسکه بو سوزی ایتدی

کی بن داخی بیلی آغا آدمیم ؞ مقرب چاکری و خمدییم

آنلر آتنی ویردی روان اول ؞ بر آت داخی یابشدی همان اول

اول آتك صاحبیدی بر خوش انسان ؞ سلیم و کندو حالنده مسلمان

ورب آتینه یاپشدقده آکا ؞ اولو صوردی کچیکسن سیکه کا

دیدی اول تکری قولیم بن ای مرد ؞ دخی یوقلمسم اولدر همین فرد

همین اغیوب اول بی رحم صابر ؞ ایرلتدی اول آتی آندن جبری

بنوبن یولنه اولدی روانه ؞ ایش اغادی و جاهل عاقبانه

آت ایسی باقه قالدی زار و حیران ؞ دیدی آه ایدرك ای وجه سبحان

بودم بن نه دیم غیرت سنکدر ؞ مدد سن قوللره رحمت سنکدر

بو سوزی دیدکی دم یانه یانه ؞ دعاسی اوقی ایرشدی نشانه

او کون شهر او جنه وارمشدی آغا ؞ همین اول ساعت ایردی سطوت حق

بقالدی سورجب آن التندن ناکاه ؞ دیاسی اوستنکالری اولمراه

طغلدی بینسی و ذلدی بوینی ؞ اوشدی ظلمله هر دلو وینی

طورب آت ایغ اوزره صاغ و سالم ... ها آنك اولدی اول آراده او ظالم

خدا سینه صفیننك شك سراجی ... الور خلقدن نه دکلو جکسه کوجین

کی بو بینی سزقیو نك اوجن اولحق ... الور بوسوزلودن آخره محقق

شکایت

بو کشورده عجب قانون اولبدر ... بو جورا کسلمیوب افزون اولبدر

اولوق ظلمی یقوبدر هر دیاری ... اشیدر یوقجی عالمو غنجه زاری

کیده جك یوللری قلمادی آسان ... بلیمز نیلسین هر مسلمان

کسلدی اشلمکدن طوغری یوللر ... آجلدی کمسنه بلمز اوغری یوللر

یوجا طاغلرکی انسان کوزمزیدی ... قوش و جماد و قلان یوکرمزیدی

اولد آراکوق یوللر اولبدر ... نه قلسون یولجیلر ناچار اولبدر

وراجق منزله هرکون اولا یو ... کیدرکر هفته لك یوله طولا یو

اگر کیم طغرو کیدرلرسه ناکاه ... مقرر صاتشور بر مرد کمراه

او قوم شوم خوند یولجینك آکنز ... همیشه آلمدر کی یرده بیتز

بوکیمی

بوکیمی بر ضعیفك طاغ ایچنده ... یقوب قورد خوف ودیله طاغ ایچنده

کیدرسه آنی آردینجه اوبی دلك ... نجه ایتسون اولور بولك حالی مشکل

اقیوذلق طاغودر بتدر مخالف ... نه خوفدن مراهی وار اول سترم واقف

دیك ایمدی حالی نولو اولکشنك ... نیه ایرا جکی بللو اشینك

ضرور دیدر بر اودیله یلینسر ... نه آت کیدرده نه یولك اوغرلینسر

دکلمی قالی کوچ بو رسمه اشلر ... بونی ایمانی وکن نجه اشلر

نه خیریله بولا یتکلو عجب سود ... اولیجق خیر اودن کیبی بو ظلم اود

ولجق بو قدر اشلری حاشا ... نه سلطان جهان بیلور نه پاشا

اگر بیلنسه اولنوردی یاساق ... دخی اغزدی بویله ظلمی اولاق

کر آناطولیده هم روم ایلنده ... بو ایکی ملکك آشالك اوچ یولنده

اولوبن آمرهم منزلده بیشر ... قونیدی اتلر آز اولوردی یوشر

ولی کندولر اولماغیله خوشحال ... بو خیری ایشده ایدر کوبکلو امثال

همین آنلو هر ایشك کوزلر اوکی ... نولیسر آیلمزلر فکر صوکی

غرور آنلاري ويرشدر فساده ٭ آكا كوره آتى اولدقده پياده
كوآهي بي كسي و بيچاره داعي ٭ اولكي ظلمينه اول آواره داعي
متاشبدر ايشدك بر كون اكر ٭ ويروب آتي پياده قالدي كلسون

حكايت

مكر بر كون سفر قلدم مكاندن ٭ آيردم جسم جاني خانماندن
مرادم اولدم استنبوله وارمق ٭ نجه وقت اول اولو شهر ايجره طورمق
ايكي كون يوريوب قونرق كاه ٭ كنار نهره ايردي عاقبت راه
اول آرايه كيدر آنوك آديدر دل ٭ اولوجق يولجي حالي آنده مشكل
كي كاه اولوردكز ياوز كچلمز ٭ كه اول عقلر بيتشمز كمسه بلمز
جركوردر يايي اول كنده ساكن ٭ وليكن جيقه كلدي ايكي آغن
كميدن چقدلر خشميله ناكاه ٭ دكلكن كمسه هيچ آنلرده آكاه
بري براوزن اورق ميله بكزر ٭ بري بوغن مجسم فيله بكزر
ايكي طامور بانيسي منافق ٭ ايكي شفقتلري يوق ناموافق

نه دين

نه دين اكسوكلري نه دل بلور كر ٭ نه اولوكچي نه كامل بلور كر
تحمل اولمادي طوكمناغم بيشه ٭ طوكوز خوذ كوزدكي چاكرهميشه
بنوم يا پشدي كوردي حال اولومه ٭ بقوب ميل ايتدي لر هيتنومه
دماديكو سپاهيلر بوكيشي ٭ دكل آدنا كي بكزر كديشي
نياكمسيكلدم هردلو يولده ٭ كوزندم كاه سعدن كاه صولده
مؤنث اولمدي دكلا حمديكو ٭ نجه دكلا هيله لر آكلا ميه يكو
ايو سوتيا يورك آخوسو كشدرلك ٭ بوز اينشدك وبيرزدو كشدرك
آغنكه باشه اوصولونجي جيقره ٭ مثلادرا جيدن آم قور قور
هم انكر ويدي جمله خلق مايل ٭ ايكي كيشي هجومندن نه حاصل
آلوبن جبرله بنيدكم آني ٭ آبرديكو نمذدن صن حياتي
قودليكو باز كيروي اكمدي قال ٭ غلامي صلادم آتده ديجر دره حال
مقيم اولدم عمارتده نجه كوده ٭ كهي مسرور كهي كاه محزون
بو ايكي بيتي بر ديوان آنده ٭ يزار قودم كي آيله جهانده

هجو مليح

دلده دلوم دلیدی قلجلر چکلدی حالك • زخملردن اولمغه بیتشوب سوکمکه بچاق
قدم پیاده الدی اتوم بکلتمیورق • نه دینی بلور نه دل بواکی مسلکدکم بچاق
بسلدن کیرو طوردقجه جهانده • ابو بوکه کیدکجه هر زمانده
دخی کیتمادم آسب و استر بله • ززی قومی کبی کیتدم خر بله
انکچون کم بخیل اولی اولنلر • بتوم کیبی پیشن اوت قولی اولنلر
کیدرلر هر یوله دایم اشکلو • اولندر شمدی خر اتدن کوکلو
اتا بیننلرك کیتدی سروری • اشکلو کوبولر اولدی حضوری
بولیمز یکلك آت شمدی یوزاکنه • یوز اوزرلق اشك اوچ یورده اوتنه
زمانیکز اکو دولت یرینه • کی بغلندی اشکلر آت یرینه

فصل

طمع کار اولمه کورکادیسه هوسك • دلرسك صکره پیش اولمایه نوسك
بلور عقلی اولنلر بونی قامو • کی اولمزدی طمع اولماسه طامو

اکرچه طاش یرده معلومدر باش • ولی یاردر طمع مشهوردر طاش
صلاح دینه ایریلور ورعدن • فسادی اولور انوك بل طمعدن

صلاح الدین فی الورع • وفساد فی الطمع

جهاندن کور میسر کوردکی یوق • طمع کارك کیسنه قرنی طوق
طمع بیلیکه زنهار اولمه یبرق • کوزی نسنه طویمز اله طوبرق
ییسك کیمدن بش و اون المیورز • چیاغن سیلوك چیقرمه کوزن
یوردرسن جای اکوزسن بساغی • قکادیرسن یری و با بوداغی
ایلوك بونجق دیو مفت المه لعلی • اردرسن اولی خرجملکه نعلی
ودینه شکر قل خلقی قنامه • طمع کار اولمه بولدقجه بونامه
بغایی یصدنرلو اولمه طامعی • اوزم اوزلابوبن دیو دیداغی
بو اوعودن اوکیم اولوق دکز بی • قلور بخشول اولور هر دم انسی
بلا اولور بوسوزه اولمه کمانلو • طمع کار از طمعدن چوق زیانلو
ایشت بر خوش حکایت ای قرنداش • طمعدن نیجه بیتر کاه اولور باش

حکایت

ایکی اولو صفین بر کون طویشب ** بغایت جنك ادرلردی اویشب
دلرلردی طوقیشوب بوینوز یله ** کی بیری بیرنك بوینی اوزیله
ایکیسی نکده اولمش کیبی خنجر ** بر الندی اعضاسی سراسر
آقردی قنلری شول دکلو بیره ** کی اولوردی بحر اورده ذخیره
مکر بر دلکو طوروردی اراقده ** بولاری کورردی قرشودن قتده
کوروب اول ساچلن قنلری وفر ** بلردك اول آرایه کلدی آخر
کناری یالمادی قانع اولوب ** کرو جنك اراسنه طامع اولوب
کوزی قان کورمکله اولمز آکاه ** بر آهونك ایلیشدی شاخ ناکاه
کتوردی دلکو مسکینی هوایه ** طمع اوجندن اوغرادی بلایه
جکرکاهی سراسر چاك اولدی ** یلوب یل کیبی لحو خاك اولدی
اوراده ویردی جان دلکو فقاده ** دبشدی آت آشك اولدی کراده
بودر کیم حق طمع ایلسه حالی ** وراندن سلامت احتمالی

الموعظه

طمع آن ایتسه جایز مال الیمینی ** کی یالکز بالطوتی بر معینی
نوله ادبوتدر مالی مالی اولی ** عزیزی وزکه بالی بالی اولکی
تنابی ایلجون ضبطه اوهر کز ** دمکله بال طتلو اولمز آغز
ولی دبوتنسون اولده عارفانه ** بوداحق لقمه یی السون دهانه
طوتب سعی ایدکی افعال ناحق ** آشا طوز قاتوبن اولماسون اوتوق
صوکی جنکده دوزقوسون اولاغز ** دواده کستروم دبوشه قولاغز
هر ایشك اولمین عاقل اوکنده ** تصوردن زبان ایلر صوکنده
حرامه صوغنه آل جون ور غدابی ** نه آصتی ایدسر برمق حسابی
کلنزدن او حسابنه جه کوکول ** درست اولمز ولی بازارده اول
بوراده بر حکایت کلدی یاده ** صوکی فلوات ایشك یحمه زیاده

حکایت

مکر بر طاغ آری کمش زمانده ** دوه کورمش دکولیدی جهانده

کوردی صحراده بر دوه اولی • صیدندن خوف ایدوبن بر یکا بول

صتاشور بر کیشیه صوردی آکا • کی بونه جانوردر سویله باکا

یوردی هیچ ایشه بو اولوجونه • بونی ضبط ایلیو بیلورمی انسان

دیدی اول کیشی دوه در بو بورزد • اولور قاپوسنده اولو آکنش

سلاطین خدمتنده معتبردر • آغر یوکلر چکر صاحب هنردر

بنه صوردی بونک قدری بوجادر • بونی بو کلیمتک اصلی نجاددر

دیدی اول ایکی دیرلر چوق کورکی • بو کیشی چوق کدکی وقتن اوررکر

یوکیله صکره قلقار ایکی اوینه • یوک اولور بردیه کیبی طاغ اوزن

پس اول ازفکر ایدوب دیدی عجب قال • اگر ایجمازسه نیجه اولا حال

یوک اورمق بوکله کی مشکل دکلی • بونی فکر ایتمک غافلدر کلی

ندر معنی بو سوزده اولکا آکا • نولیسردر دیمک هر اشلره کاه

هله کر اوعزی اولک کرطوپی • قومک ایضاکی و کوزلک نظامی

همین از ایلمک کاردک آشینی • دلایی کمسه غوغاسز بشینی

کل

کل ای کنج اسیتن کیم یوق فناسی • قناعت ایتکله ایرملز بقاسی

القناعة کنز لا یفنی

اولورصته عمل رزقیله اکسک • بویک باشک اولی آغرسی بیوک

قناعتله ایده کور ایشکی صاغ • کی دایم ساکده طاغ اوستی ولاباغ

همیشه اولکی خوش کوردمقدر • قونوت اومدوغنی همیز بو ادزد

جهانده چوق کورنلر دلو اشلر • همین بر لقمه بر خرقه دیشلر

دیشلر در زیاه کوچ اکنه سینی • صوقب باشینه کومش سینی

دیشلر قصه خوان سن دخی کوچ • همان آغر بینی بومش تور ده منی کوچ

بو سوزلکی اکلیانه دراولوبند • کرک آکا مغه الاحود مند =

فصل

یوزلونی همیشه قن ادغه • سبب سن کمسه لی دشمن ادینه

کی اولسه دوستک بیک یارجاپی • بر اولسه دشمنک چق کور کلانی

ضرر اغماسن وری کمانک • بصیجق قوبرغن اویر یلانک

اولورکن سنڭ غصّتڭ عیشڭده • صواویرر اوغور دشمن دشلکده

قچن مشکلده ایده قلبی یانق • اویور اردنجه اولماسون اویانق

نه دکلو کسترسه فعل حسن • اننمه دوست اولمز اصلا دشمن

ادیشور شری فرصت آل ویرنجه • اولور ایت آقسنی طوتش کورنجه

ادرسک انتقام خصمه نیت • اننکله دوست اولب کوزله فرصت

کی اصلاننی کلور الیله صیده • کوجنز دوکی یوق کوجیله قیده

اشت بیله حکایت ای خوش افعال • کی شر خصمی نیجه دفع ایدر آل

حکایت

مکر طاغ اچره برار دنجی تنها • کسوب اودونلر ایدردی مهیّا

چقا کلدی بر اصلان اننده ناکاه • اودنجی کوردی حیرتله دیدی آه

هلاکم قصدینه کلدی یسه بو شیر • کرکدر بوندن خلاصه خیلی تدبیر

دیدی اصلانه اکا ای فقیر غافل • سنی بیرم بو ایشکدن نه حاصل

الومدن بل که جان قورتاره عزمه • قچوب داغی یکه وار عزیزیم

پس اکر ادی اشندی قوتیله • کوزندی بغایت هیبتیله

اودنجی اولدّاره قلدی حیرت • دیلرکه حیله بوله دردّه درمان

ادب اصلانه خوفیله نکاهی • دیدی ای جانورلر پادشاهی

بودم بر سنک بنی فرمان سنکدر • کرازاد ایده سن احسان سنکدر

بر ایکی سوزلوم وار دکله اوّل • هلاک کومه او دیسک صکره اول

کوردیسن بن براودنجی ضعیفم = • دون و کون ایشیله مرد عفیفم

سنکوکه صادیلو آشوز دریم • سموز کیلدن حلاوتدن بریم

بنی یرسک نه لذّت الیسوسن • نه خوذ قرنک طویار آج قالیسن

ولیکن طالع اغزنشم بکا کوچ • بیورک اوده وار در بر سموز قوچ

بنم مددتدر بسلو طوردر اول • دکلدر دنیاده بوردا اول

کنودایی الی وارب حضوره • یبوب باری ایلک ذوق سروره

بو سوزلر ایله اصلان اولدی مسرور • دیدی ویردم یوری وارسانکده

کنودیک اول قوچی بیوب طویایم • سنی کیرو ایشک اوزره قویایم

دیدی اوده بجد دانی سوزم وار ◦ هله آنی دخی ویلك خبردار

کی اول قوللوغه شایدم بن کیدجك ◦ سز انجنه سز بوز صبر ایدجك

نجه کلمز دیو قویا کده سز ◦ بو قولی اتفاقی ترك ایله سز

ودم کالدی حکم یوق بسم رحمت ◦ سیزی بولمایجق آدم مشقت

دیدی اصلان اکا چون بوله دیرسن ◦ بو ایشده یا نجه تدبیر ادرسن

اودخی دیدی کیم لطف ایله اول ◦ مبارك انجمه سن کل

سنی تغلایه بن اشبو ایله ◦ بوزم بو ایشمودی کیم نه بیله

بس اولب طوز مکونه اعتقادم ◦ ویرم خذمت کوردم بوده مرادم

رضا ویردی اول ایشه آنده اصلان ◦ اوده نجیکه ویردی محکم اورغان

ایکی قاتی تغلیوب اصلانی محکم ◦ بر آغاجه طولادی اولدی بی غم

همین بلنده سینی الدی النه ◦ اوره باشلادی باشینه بلینه

بغایت اویله بیله سوکه سوکه ◦ هلاك ایتدی عدوین دوکه دوکه (دوکه)

بجه صید اولدی کوردك الله شید ◦ کرکدر هر ایشده رای و تدبیر

چو بوقدر کلب تازی بلك اولمز ◦ کوجیله بك دوش کوجن طوتلمز

الموعظه

بو لنجه خصمه صبوات فرصت اوجن ◦ آلن ابودم دمش قرق یلده اوجن

دمتك ویرمه لیکن هیچ امانی ◦ کی سندن آلود اولمه صدقه جانی

عدویه ویرمه میدان کوربن صور ◦ کی طوتوق بولسه یا قرعا کی قودر

تکاسل ایله فرصتده ایشه ◦ بر قمه الدکی دو کوی دیشه

بی خصمی کورسه دست فرصت اوکه ◦ سنك نیرا اولاش بیز دالوکه

به دوکت باشنی ار توزیا سنن ◦ عدونك بو لیجق بصد قدن باشن

صغا لیجق آلن طوتمز یکلندم ◦ همین صبرولی اوله دوشکلدن

چون اوقجیلق مراد ایلك اوردنکدر ◦ آد اولبش بزکی ایش باشاره انکدر

کچورمه فرصتی دوشرسه قنده ◦ تولیسر تجز ایش اولمز جهانده

نشانك کوزله بقمه صوله صاغه ◦ کلیجك راست اورطوشن چوماغه

صوکنده خوف ایدب اوشتماغی آنکدر ◦ کی بیقلدغی کورن توزرهمین آن

دكوللنله دزولانك دخي صبح ◦ اوچي ايلنديغي يوق ايركه كيچ

اولاجق اول آخرچون اوليسر ◦ نوله اولسه كرك باري اوليسر

دمشلر ملك يتشابانه دوشرك ◦ جهاني ايچي نه مقصوده ايرشدك

دمش بركي مرده ايرمشم در **لطيفه** كي دشمن اولموني كوردم مشهد

وليكن كوش ايله بردخي بند ◦ كي دمشكو در بعض خردمند

سوينه دشمنك اولمسينه ◦ بلورسن چونكه آنوك اولمي نه

اكر چوردسه دشمن اولوب پوست ◦ عجبا سن قلسرميسن اي دوست

فصل

سواشه كرمه بيلوب اوچيله ◦ سقن اولمه بهادرلق كوجيله

طينمه كيدكوكه جوشن خود ◦ اجل بيري اچوقدر آلمز سود =

يكن كور دشمني سندن هميشه ◦ الوجيقمسه دولتدر انديشه

اوكنده اولو اولمز يوده بولداش ◦ كي باكمادكلك يورق يرده باش

بولنمز ضوزي مستنك كاه طشنده ◦ ديميه يورويي كيم اكر صوسنده

ارقدن چكله خصمك اليتن اوسن ◦ نه بيلورسن اولور آل الدن اوستن

زياده لاف اوروب يكمه دلاور ◦ قيلمز جان عزيز اولور بو ازدر

ديديلر مرغ چابك چارناچار ◦ اولور ايكي اياغيدن گرفتار =

ديماكه بو لايي قيرين هب ◦ بو اصلاده اولور ايكي جنك طب

نولاسن ديو لوسك اركلك اصلا ◦ دشي اصلاننده بوقمي عشيق وصا

دوكيمه نانكي اكسوزده غافل ◦ كشيش نيلدك كمه بيمز حذر قل

نجا كولك يديلر اورمق لوت ◦ قتي اوغه دقرلو چا كوله اوت

اودم صنمه كوزلك يكدو كنه ضرب ◦ سقن اولو يواشلك تا ايكي ضرب

خطرلو اشده فكر ايله اول ◦ بلا نه صوغه غل يومشق ديو آل

نوله كوطمسه اصمقده اي ياد ◦ جوغ ايش وار دايكي اوجنده طشوار

بو ايكسنك كمالي كيمسه بلمز ◦ ان اته جهانده سيجو اولمز =

سوشده آرا اودر كم حيله بيله ◦ كي اولو آرالك اودن طوتوزي حيله

دم اولور دلكولك ايدر اري توت ◦ مدام اولمز عك يومرغله يوغرت

بلك اولمقدن محل سز يرده دلك ، چوب قوزتلمغ اولی آنده ارلك
كناره ایركوردامز سن اوزوكی ، كوزاكوز بچی آغه كیدروكی

ولا تلقوا بایدیكم الی التهلكة

بو اراده حیله نفعینه مناسب ، حكایت كلدی اول جانبله راغب

حكایت

مگر بر كون كیدركن ایكی روباه ، اصوز بغلر صوقاغی اچی ناگاه
بر اصلانه صتشدیلر كی اولو ، بغایت اچلكدن دوشدی قورخو
نه دونب قاچه بیلدیلر كرویه ، طورقدیلر نه وارلر ایلرویه
دیدیلر بو ایكی دلكو كوز خود ، بو بیشه نین قاندر مست و مغرور
بونك قرداوله دلكو نجه سنك ، بره دلكو نولیسه اشكنجه سنك
اگر كه بز بلنك و ببر اولاوز ، دگل ممكن كی بونك قورتلاوز
همان شیمدی بوكا حیله كركدر ، یكن دوشمانه حیله یكدكدر
بو تدبیر یله پس واردیلر او ، یره اصلانك اوكینه قودیلر دو

دیدیلر ای وحوشك پادشاهی ، مدام افتاده لره پشت و پناهی
بو قوللرك كیدردك خدمتوكه ، شكر كرم بونك ایردك حضرتوكه
دیدی اصلانه سودوكز نه ، بكا بولشمدن مقصودكز نه
دیدیلر پادشاهم اولك آگاه ، كی قارندشلرز بز ایكی روباه
آتامز اولدی قالدی یوز قوتلی ، اولشمكده اوكرمادق او یونی
اولومز درت نوع استرطاع اولب ، بحومز آن یقمز قانع اولب
دلردر سوزی اقرنه و آنه سوزی ، حق اقرزه ایشمز اوكان سوزسز
چون اصلانك قوین ایشتیدی سوزی ، اولانه كوكلی بوشادی اوتری
دیدی قنده دورر امدی بو كوز ، ویرایم اوزرینه تیز بر بوكوز
بوآره بخش ایده یز حقه كوزی ، سیوزك دفع ایدین هر غصه كوزم
همانده دوندی دلكولر كرویه ، بریر ده كیدر یكن ایلرویه
بولب بر باغ دیوار دلوكن ، دیدیلر اوچی كیمدر بونشردیا وكی
كی بونده در اچار وهب سروشر ، بو اره كرددر انكنجه اوروشز

طوتوكوسنی قندایین بن كورایین   طاغلدیكوسنه یاقی كاتوردایین

طرب بولدیكو بیله آنده اصلان   دلولكدن یكیدی توردی بری جان

عدوسی كوكلنی حیله‌یله دوزدی   قصوب بو یوق كونه كوستاكی اوزدی

بوزكوكیدی بولاد كلمادی كیدن   دیدی بولدیكو اصلانه بیورین

نه دایی كانوابی آنلوی جسته   دكولم اشده بن آنك كبی سست

هواول عشرت ویورسین قیونك   دیرودم نفقنی بن دك طونك

اشندی ویردی دستور آكه شیر   یجوب دلكو اكیسی اولدلر بیر

كوروندیلكو جقوب دیواره باغد   كورندیكو بوز اصلانی لا غه

دیدیلكو صلح ایتدك بز ایكیمز   دخی خصم اولمز هركز ایكیمز

بیورك سز تمام اولدی مصالح   دكلدر لازم آدامزده مصلح

تقیدی آنكه كوموندی اصلانی   دلادی اكیسنده ایدی بی جان

دلولكدن صغیوبن قلدی ناچار   نه قلسون یقدیجانی آتش عار

اولكو حیله‌یله قوتلدیكو آسان   بوكیزدی یولنده كوكلی پریشان

كوردایدی

كوردایدی حیله‌نه چوغ ایتی وردر   یكن خصمه كوجه كورمك خطردر

الموعظه

وكلی دیوانه بوسوز لادری بوبابده   ابو فكر ایله ایغه تنلو تدبیر

دكل دیمك سكا خوف ایله دكلو   كی اراوده كرك اسن كوكدر

كوزنكل عتدا كی شیله دوریش   كی نه اته یانه ونه كوینه غمش

عدودن ادا اولی قورقق كركمز   اونتان سرجه‌دن بلمطاروالمز

دوریشو اولمغیجون اولی اوصی   چوقورقاغ اوله بازدكان ناصی

دلیر اول تاكی بخشی‌ اد اولا نفع   اجل اولدغی بو قدر خوفله دفع

دمنده اردلك ادو صابجوندر   نه غم اردكل قیون قربانجوندر

اكی اولمز اولوم كوچم براولر   مخنث طعنیله كوندن بك اولر

مخنث بولدیشیله اعدا ال بیر   كی دنوابر مخنث بكد چوری صبر

جهانده آدی اولی اشلو ایشی   آدی اولماسه دكمز بوله كیشی

ایشت آدیله دستمدن حكایت   محقق بو حكایتدر روایت

ایشت آدیله دستمدن

روایت حكایت

حکایت

شکر بر کیجه تنها رستم زال ... ایدرکن سیر اکا اولدی عجب حال

صنشدی بر حریفه کی مجسد ... صناسن اولدر بر فیل اعظم

اکا صوردی کیمسن ای کشی سن ... دکلسن کبی اغلك بو ایشی سن

دکلدر کزافی بوکله خرمك ... قرانکو دونده سویله قنده عزمك

دیدی شبرو اکا بیلمکله یولداش ... اولورسك ایدین بره سکا فاش

دیدی رستم اوشنمه سویله بوکم ... بنی کندوزکه بیل یار وهمدم

دیدی شبرو ایشتدم ای برادر ... ویرمیش رستم آخورنکه آتلر

شو وجهیله که حسنیله صنوده ... یوغیمش مثلی ولا هیچ یرده

دلاورم آتلرك بو کیجه وارده ... نجاسنی اوغرلایم جفا درم

دیدی رستم دیدوکك آتلر ایاد ... دخی آخورو مسکنلری نکه وارده

نجه واریله آتلره کی قامو ... یوجا یارو اچینده طولا بو

به نیجه اوکه رستم طویرسه ... طیوبن آردو زجه اویرسه

دیدی

دیدی شبرو بنمله سن هله کل ... کوره آتلری نجه ایو کوردم آل

طویرسه خبر اوکه رستم ایشیده ... اومارز طوتمیه قنده ایشیده

پس اولدی کیدیلر شبرو ایله رستم ... حصاره ایردیلر اول ایکی همدم

طوتوب رستم یوقاده یه بقردی ... کمندی واریمش شبرو چقردی

اوجینی حلقه ایتدی جستکی ... کچوب حلقه بدنده راست طوردی

کمند ایله یوقارو چقدی درحال ... هم اندن صکره چقدی رستم زال

اوراده ایدیلر آخوره طوغری ... بلوردی یولی صنکه اول اوغری

کروبن آتلری بر بر چقردی ... بش اون آت ایلدی رستم بقردی

کمین پس کندو کیمی بیلدی رستم ... ایلتدی عجب چقردی باز وینه هم

دیدی رستم یوقادو چقدی آتلر ... آشاغه نیجه صچرر نجه آتلر

دیدی شبرو سن این آشاغه اول ... بن آتلری اوزه سن یوقرو آل

برر برر آتیلر آتلری طوت ... جوانسن جودکلسن داخی قو

بو سوزله ایتدی رستم دکله ندی ... بر آنی یوقرودن شبرو آتری

طوناماديغی آشاغه رستم آتی ؛ اول آت بسی دوشوبن ویردی جانی

دیدی شبرق بوقا دوچق بندن ؛ بنی اینانین گلمدت آتی طوتم بن

چقوب رستم آشاغه ایندی اول ارد ؛ نه آت کیم آیلوردی چکلدی درد

قوماسانلغیله طوتدی بر بیر ؛ یرندن قوپتی اولمادی تغییر

تمام اولدقده ایش دستمده آخر ؛ انوبن شبروی مدح ایتدی وافر

بر آتی ویردی شبروه دیدی بنی ؛ قلاغینی یدکه الده بن بن

کدالوم تو مکانه بوندن وداوز ؛ نه ایسه قسمتی آنده کوره وز

همان کیم آته بندی انده رستم ؛ بونی فکر ایتدی کیم کوسترمدی

بو آتلوی بوگینی الله کیدن ؛ یرنده کیم بله باکاده نیك

دگلدر خوذ کوجیله منعی ممکن ؛ کی بندن زور و قوتده بو پیکن

پس ادیله اوگانه لوم بو ایشی ؛ کوچ اولور خصمك الکسوزده کلیشی

دخی شبرو اول آتلوی کوردی کوره ؛ یدکده یرلوینی اوکوروز کن

بر زاکادوره یوریدی رستم ؛ طوتشدی برا لکی بینه اوضیغم

همين

همین بر بیدی آتی حیفردی تاکاه ؛ دیدی ای دزد بجزده اوغلن آگاه

تنم رستم کی اوش ایوردم کوراسن ؛ الوسندن جانی قنده قوترسن

ایشدوب اوغری رستم ادین اکسوز ؛ بشینه صچردی جان گللو کلسوز

قودی آتلری طوتدی قچماغه یوز ؛ نه قلسون اولدی خوفی پیراکنده یوز

بکورسن اولدی بتدی کیتدی در حال ؛ بنه آتلری آلدی رستم زال

گوکمش پس آدا ولنی کیشیده آد ؛ کی خصمی خوف ایده اولدقده وار یاد

فصل

ضروری حاجت اولمادقده زنهار ؛ سفر ایتمه کی اولدر قطعهٔ نار

السفر قطعة من النار

کیشی اولامی اور ایچنده راحت ؛ کی ایدر جسم وجانی پر جراحت

نه بویورمش اشیدك شاه مردان ؛ کی بویورماسه اول محبوب یزدان

سفر قطعه در نار سقردن ؛ طوتردم ناری بن قطعه سفردن

اوزاق یوللری طوغری تا کوزیوز ؛ دیمشلر نوشنه اوجمز قولغونه

بولورسن اویله لیك یولداشی سوزنی اوی ∴ شتاب ایله آنکا توتیلو غمدن کوی

اطلب الرفيق ثم الطريق

خطرلو آره کورده کی حذر قیل • قضادین اکی کلمز طانیشوب بیل

خبیر اولغیل دکل خالی حذردن   اذا جاء القضا عمی البصردن

او بالکیمه اولو اولمز بیانده   سکن جانی کی بیتمز بوستانده

تورندن جان سقلیق بیلکورکدر   کی جان اوّل جهان آندن کیرکدر

جهانی جانیله بولمش تمامی کم ∴ دیمش جان بر جهان ایکی اولورکی

کورک من غافل اولکید اوله عاقل   کی ترکورده بیلی اولی باشی غافل

بر قیش بولکه دیولمه دیلاو در   کی زیوا آلت ایشکو اوکیق ادر

بر قیش آنده بیجه طوسنی طوتاشی   طوتالم آغزو کیله قوش طوتاسی

چون اخشم یتلکنه کیمه سفرده   ولیکی بیتمغل وقت سحرده

چو منزل باشده بولجی عاقل اولمز   بولادیرکوسه انده منزل اولمز

صباح اولسه هوا اینورلو بقمه ∴ کی کطك قاینده دیغیلو تیقمه

آری

آری یتمودلو کوزن لیکن آیدر ∴ ادولت یتمود زیوا که آیدر

بجیله کت ایستسك ایی آوازین • بلاودیشیغنی بولك دیدا زین

آکوآتك بیر اولا بی بو قشده   ولیکن اون اولوسا این ایشده

دکل بیمك سدام آیتی دیکلن   دیشکوا یی دیکلن بیتی دیکلن

چون آتك بولدشکذد کوزله وطما   کی اولو ادغرب و هم غریب آتم

یقین منزلده خلقه سوزده حاجت • کورون کوینه قلاغز نه حاجت

اوزوکی قوندغك یوزدن تزاتور ∴ اوتمه یول آری یولده یواشور

چوجنبشله بولو صیاد صیدی • اولور صحبت حرام اولانه قیدی

چکرسك یولدشیچون احتیاجی   خدا یولداشی بولا اولو قوزلاجی

سفرده اکلن چون بقه جانك   کی ایشن حق بلور طشی جهانك

نه غم کوجه قوشیر طاغ طاغه   قوشر قاجیسه ساغ ساغه

اکنه طولفینه قوتوکه = • دم اولا قاوشاسن حسرتوکه

دیاشن شکو کولدی یوزلورم ∴ سوزی ونمش کوزاجك کوزلو

بو یورتن خاکنه ایدب کوکسنی ٭ نه بیلوراسدی بصدوکنی قدم یری
انکه بکلو سوزه کیم یبا نده ٭ بکی اولسون دک بو اولماسون حکما
هر اولمایانی دوش بلطاهر اطو ٭ اوشنغه خیر اولو قودخلوم دوش
قیورمز هجرو زحمت بیندک اولسه ٭ نیجه عجب کیشینک جانی نه اولسه

فصل

هوای غربتده یلتمه زنهار ٭ بلا کوبندنه اولمه کرفتار
کوچیکن یوردک اگنه جاغدرسن ٭ قونیکن یرده اولو تکلوقدرسن
غریب اولسن نجه محنت چکانسن ٭ کوزکدین بر یومیش بک بیک دوکانسن
غریب اولمقلغه اولکمه قویدر ٭ صنورهرکیمی آتاسی اویدر
دوشر غربتده بر حرمت اکابر ٭ که طفل قویدوغی یرده اولور غیر
چکن بش خود اولو بویوله بولداش ٭ طلکوز کوندور استینه بوز بانکی
یرین بکلاینک دیرلر قولی یور ٭ یرین بکلامینک اولور قولی یور
اوزانی غربتده بو فکری قوسون ٭ یکیتمز بو والاهینی طاش یوسونه

کیشی

کیشیه کوچکوکل چکدوردی باش ٭ کی یوک اغماسه د وشمز غربته طاش
سن اوصلو اول قویاقیمه اراغی ٭ غریب اولولو دلو باشک ایاغی
بلیش دایم دکلی یادن بلک ٭ شکار شهره کی بلی بغداددن بلک
وطن هجری بلادن اولکی آسان ٭ دمش باشینه کالی زحمت ایمان
وطندن ایرودکلا بو غریبک ٭ فغانین تو کیت اول یوزدن یره نصیبک

حکایت

ملک بر قوشجغز کیم آکه مسکن ٭ مدام ایرماغ و کوللر ایدی معدن
طوتلدی بر کون اول دوزاغه دوشنش ٭ اسیر بند اولدی آغنه دوشس
طوتب صیاد آنی کوردی ایکی خوش ٭ منقش بو نیجه دنکیله مرغوب
فرحناک اولب اولدی اول هوسده ٭ کی دایم بسلیه آنی قفسده
قفس اولدی جومسکن اکانا کاه ٭ فغانه باشلدی شام و سحرگاه
ایدردی کوللری ایرمقلری یاد ٭ وطن دیبو مدام ایلردی فریاد
کیجه کوندز وطن دیو اکلر ایدی ٭ قتی طلکوریی اول کیم دکلر ایدی

ویریدی بر کیشی آنوڭ زبارن ۰ بلوردی قوشی ایلدی بیارن
بچه کیم بولوردی دولو نعمت ۰ یغزدی قچمغه ایستردی فرصت
همین قصدی قفسدن اوچمغیدی ۰ وطن زیرا کی آکا اوچمغیدی
چو بسلمکه قابل اولمدیلر ۰ دیدیلر ویرلم کیتسون بو کابول
یغز اجمز بچه ایله فریاد ۰ نه قدر اولسون ایلیلوم آزاد
ولی کوزلیلور اردنجه بیله ۰ نه یرده دوردوغی کیم نه بیله
وطن دیبوادی بو بچه فغانی ۰ کوزلر خوب یرمیدر مکانی
بو تدبیر ایله آزاد ایلدیلر ۰ ایرقدن کوزلدیلر صونکره دیلر
همان دمکی قفسدن اوچیجی اول قوش ۰ کوزغادی کوزینه هیچ بر طوش
نه طاغه چقدی ونه باغه ایلدی ۰ روان طوغرو لبن ادماغر ایلدی
ویردی انده بر خوب اولو ایماغ ۰ ایکی یانی سراسر سبزه و باغ
دوشانب یایلوب صحرا ایچنده ۰ آقردی سو لبسو هر جا ایچنده
ایدردی دملو قوشلر آنده آواز ۰ کنادی واچی بر اوردک قاز

37

طورودی طوردی آنده بو غنی ۰ کمی طوردنایدی دکمی قوغنی
اوقلو ایو یلو هر دورلو قوشلر ۰ ویردی اول صوده بر لادو قشلر
کنادندن سکوتلر هم قوقلر ۰ اکی جو غیدی کوزندن صوتی صقلر
مکر صو اوزره بر سکود بوداغی ۰ اوزنغی تانه لکنه داخی جاعی
یقینی ایلکی چون صو جو طلغه لانور ۰ طوقیتر اکه قوش ادغنه لانور
ادیمنی اول قوشک دایم مکانی ۰ اول آراده کچوردر مسنی زمانی
قچن کیم اوچدی کوزلدیلر آخر ۰ طرزب طغرق اوطالکه قونزی ظاهر
ولی فیلین ایشی قوندوغی ساعت ۰ وخدنه ایلکی یاکه یایدی فانت
طلابیدی که اوچدی کاه قوندی ۰ هوایه کاه قلقوب کاه ایندی
کهی سلکیندی که توبنی دوزیدی ۰ کهی اوینادی صولی بوینی اوزدی
شو جنبشلر شطادتلرکی آنده ۰ اول ایدی کلینه کوزدادی جهانده
اول ایشی کوزلسندر کورب آنوڭ ۰ دیدیلر سوکسی خوشدر مکانک
یبانده کیشینک اولمز سرودی ۰ بولکندو مکاننده حضوری

وطن سوكوسى شك سوزجاندن ۰ معتقددركى ايماندن اولور

حب الوطن من الايمان

وطن قدرين نه بيلسون بيلمينلر ۰ دوشوب غربته ايرلمينلر

فصل

اوكده عار كلمز خدمتجيدن = ايدجك سن بنى انده خدمتجيدن
كوركسه عامك اولسون بكا اول ۰ كوركدر قان اوندن كيشى قولده
هميشه ايله قازنجوكه سعيى ۰ دورشن قول كبى اشله بك كبى يى
اراقدن سبر اوربن بك ترابي ۰ دعه الاجعم اوده اورابي
اولمز بلملى بل كل ليكينك = خروسيدر هر ادم كل ليكينك
نه سود ايلدى كفن اولمجوك ۰ هميشه اغلى كود كذو اولك
دوشن اوخذمته كيج اكرابي ۰ نجى تمز بتقنه اشمدن بير
يرومك عيب اولنكشيه بيكاد ۰ اوتومه ايلكو ايلكو اشله اى ياد
اينى ايشى كسترمجون طونتربن يوذ ۰ ديانى يوق جقر مرات نوع ايش كون

قويجام

تو عايه دمشلر بونله بيلوك **لطيفه** نه نذر اغجه سويله ودسر بيلوك
ايتمشدر جكلشمدر توشغم بلك ۰ كيمجسن اولمز توخدمتده بيلك
دمشلر قورده بوكا بتمه يوغن ۰ ايتمش اشلو ومك آرزو جى غن
دخي انده عم يوق كمسيه هيج ۰ تمو كندم طوتارن ايو اكر كيج
اولك ياراغنه ايو ايله قصدلك ۰ كه اكو باصيحي بل قار بصدلك
آتلمش اوق كبى طوت نا يسه ايش ۰ اوكده ابرمدن قيلج كبى قيش
كركدر غافل اولمه بول نخيرى ۰ تو ديسك دوشمدوكى دمه بيرى
تلودسن اج اولدكله ابى طبيشى ۰ سقن ايسرده جوبن اولمه ايشى
صوكن فكر ايتمنلر ايش تترمنو ۰ دورش جهد ايت املك كورونى نورمز
بوغز قوللوغن ايت يوزكه مويدر ۰ كه زيرا طولو اولديسوز قويدد
اى ياد — اوبها عوكي دونتسز قومدز نهاد ۰ ديشلو ادزسز ادوتسز اده
همين كوكله قون ايدلكه يا ذه ۰ تيشن اغزيني اجى بود يا ذه
اوكيد دوز شميه كسبنده هر ايل ۰ هميشه خضر الى كبى بوزر يل

سكا كيم ديو ارقدن يادين ال چك ∴ چو ديدك ياغی يلاننه قيش گچك
ياغی كورديكن احمد دائيكن ∴ كه قيش كوك اوزنه قيشلامز بلكه
براغك كوربلوركن بونی قامو ∴ كه اولو يازاوچماق قيشی طامو
عجب بوكشی اول دوشی يغسه قراغی ∴ دكلدر عيب قيش كوزی قراغی
اكرچه آدم اوندن طوقوز طون ∴ يوی وردی بو خدمتدن بودر يون

حكايت

مكر كيم چوليقی فضل شتاده ∴ قريجادن طلب قيلمش زواده
دمش قارنجه خلق ايشلو ايشنده ∴ دوديلشوكن سن اكلدو باشنده
نه اوردلك كه شمدی زار محتاج ∴ قلوبن اولسوسنی كمان آچ
جغرد قلانك اولدم دولوبوق ∴ قروب دكمز اولدوغوكه اوبوق
اكی خوشدر شفقت چكلمز يكسه ∴ قيودموق كاردكی كازلمز يكسه
دوردش قرداش طورمه يكل كدر ∴ بلجه هر كون برتن بر كون كر كدر
آوك وار يسه حولك اچرم خالی ∴ كيمسنه قومه يغ ايچينه جالی

ايدن ايل اوزنه عالمده چوقدر ∴ آواوا اوزره ولی اولدوغی بوقدر
مدام اولمق موافق چون اكا خوی ∴ قچن بربرده صيغو ايكی اولو
سقی توكشی حقندن اولمه غافل ∴ كه توكشی حقی تكری حقدر بل
چون ايجيمز منالدر توكشی نورت ∴ سن انجتمك ندر اولاني هم يور
بر بريو كون ايله قامو دمك ∴ كرك خوشلوغن شاديك غمك
كه اول دردشكلدن اولجق زار ∴ دوشر دامن كوترمك ساكه ناچار
اغرله توكشی عزت كركسه ∴ خدادن رحمتی جنت كركسه

من اكرم الجار فقد اكرمه الله تعالى فله الجنة

مداراتی بيلو توكشيه ولی آل ∴ بوزك صوبينی يوز سودن صقو آل
كوجوجهد ايله آلی يا كوجه كوز ∴ بتوب يوكروكه يوز سوزدن قچ كوز
يوزده سويله سك بوق اكا قيغو ∴ چكوب دوسبی كير يله قورخو
يرامزتوكشينك طوغه كماني ∴ بدی توكشيه دلك ايرد زياني

فصل

صقن یادی صنما مادن آوكدن ** بنوم دیمه كه خیر اولمز بو اودن
طوراله سی كره طشره عیاندر ** بلنمز آدم الاسی نهاندر
بولر طوغرو چوباشی بكلمزدیر ** بلیشك كوزله كلمز یاددن خیر
صقینه صنمه بوداخو متینی ** آیاغنله دپرتمز دولتینی
كیابی هیچ دیبای منقش ** اوكم اولمادی مشدد حاجی بكتش
دكلدر ساغ آنی كار كسه صینه ** واران قاداجه احمد تكیه سینه
ابوقوش اولمز اوخشامك بولی ** كی مردانادر اولدوغی بو ایی

حكایت

مكر بر توی اوچب بر كون یوادن ** كدردی بر طوشه راه هوادن
صنشدی بر تویه دخی بوكا اول ** دیدی كیم تنله دوشدی بوكا یول
ایتدی اشكی یوروم اولدیغیدر ** یكی سكن بولایین دیون ای یار
دیدی باشی صلب اول توی عاقل ** بنه دون یوردكه وار اولمه غافل
نتا كیم سنده در اول كوت براز ** نه زیبم ورسك آنی دخی بولكز

بو اشتلدر بو خوش لطیفه ** غرض معلومدر بوندن ظریفه
ایشیدك بونده داخی بر حكایت ** بوده عبرت تحلیدر بغایت

حكایت

مكر بر افندی یكمش زمانده ** مقیم اولمزدی هرگز بر مكانده
گزردی بللو بر ایش كورمزیدی ** قوسك جنتده بر كون طورمزیدی
بكی اولمز كوندایدی بقاسوز ** بتشده اولمغ ودولت بقاسز
بهوزه هرگز نصیبی اولمز اول ** دكلدی بولده اقچه یول
طلبنشو بر قاح اولو بر كون آنی ** صنامق قصدین ایدر كونهانی
وردب بر كوپری اوستنده كم اكثر ** اولدر اوغوردی بو كوپرو كیسه زر
كورركر بولت آلوری اومالی ** بحر اولایه آنده داخی حالی
كوزنادركی كلنجه اول اوغوستو ** كلیجك كپری باشنده یوم كوز
دلر كوپریی كوزسادن كیجه اول ** هنر ایتمش اولا یعنی كه معقول
بجرتش ایله قالور كیسه زر ** اولور محروم اودولتدن اول ابتر

آلوده کوزلکین کم انده عبرت • بلوده کم یوق آنونک باشنده دولت

کیمک کم اولمیا یکدوسی اولمق • آنی سعییله مشکلدر اوکومک

کلمی دولتلو چوغ اشلر بشینه • دیش هر قرد شینه یولدشینه

کی دوکتونه دولت اولیمادم • همانندنه قاچیبی قورتولیمادم

دیسانک عونتاله اول کیمه حاجی • بولینور تولتوغنده صکره حاجی

اشتمادکمی بو ساغینی سوزک • کی یسالا قرغه کی جیقاره کوزک

دکل ایلوک سقن یاری ادب باد • یرامزدر بو قرندشه اغه باد

سکا اول ایچی یانن یاددن دود • آتاکلی وجیانن قرداشدن کوز

ان قرداش کرک دشمن طفیلک • کی دعیشلر بوز قرداش بیغیلک

کیمک کیم قرداشی ور قلعه سی وار • اولانه قلعه خصم ایلمز کار

ایکی قرداش جکشمش الکه ابله • اتنمش بیاله قاتشمش اولاسفه

انیله طرنغ آراسنه کیرمز • بیر جیقر محقق بال بولمسز

ایشت کرجک لکینه بوکلامک • حکایت کسمه قرندشدن سلامک

حکایت

ادب بر کون ایکی قرداش غوغا • کیدر کم قاضیه قلماغه دعوا

مکانن قاضی خیالی بر غیری • آرا یرلری دار تنبد وطغیدری

کیدرکن یولده غوغا ایله اکثر • برآیویه صتشدی اول ایکی ار

کوردکم برتجی بر جانور در • یقین اولمق آکا عین خطر در

ایکرو کیدلی خوف اودی یقدی • دونب قورخو بله اردینه بقدی

دیدی اردنجه کالکن ای برادر • نه بقدک بودکلک خوفی ایدی یکرر

بو میددر یعنی اعتقادک بلکا = • کی سینی قویب ایدم بر دم اکا

بو سوزی ایشدب اول مرد برکین • غضب اودی ایجنده بولدی تسکین

ور دوبن مرحبالشدی انکله = • بریشوبن صفالشدی انکله

فرح بر اولدی جانو تنلرنه • دونوبن کیتدیلر مسکنلرینه

فصل

دلوده اوصلو اولدر اجمه راز • کی اولمز کمسیه دیوانه همراز

نصیحتدر بو دوکالی اولوردن ❀ خبر آلینور اوغلنله دلودن

سقینب ایلدن آجن یردلویه ❀ قچوب یتغور دله اوغور طلویه

اولو بیدا دلودن چوغ اکولر ❀ دلودن ایل آلور اوصلو خبر لر

دلویی سویلیوب سویلتمه زنهار ❀ نه دونز دوزل دلویه ای یار

دلودن ایشدر آز سویلیین بول ❀ دلویه دیر دیجک صبر در اول

دلویه ساز ایشندرمک خللدر ❀ دلوخوز دومیولیسز اوینر مثلدر

چکر اوصلو کورب کو کوجوابینه ❀ دلو اکدر غنه کو لر همیشه

بلنسلک ویرمه تورکه کورسک آنی ❀ چقادر بو رجلو بشی آجی ساتی

کشیلک نعلی تورک اولکنده لیستر ❀ اکر یوز ویره سن بشی داخی استر

دیاین بر لطیفه ساکه دکله ❀ کی بر اقجایه بک بولدوکسه اکله

لطیفه

هم اولسه بر بوله بک تورنب کورک ❀ کلور لیسه اکر بر تورکه بک تورک

اچیوب زخم ادرشدر منس کبی سیف ❀ دشس عادلو اولدو تورکه زهی حیف

شهرده روستایی بی غم اولمز ❀ حقیقتدر بو سوز تورک ادم اولمز

دیدوکه

دیدوکن اکلمز سویلوسه سوزی ❀ برالور تورکه سوزک اردی یوزی

حکایت

اوشهرده کم دکن لودر اکا آد ❀ طکوزلودیرلر اکنز اوبیجو یاد

مکر بر قاضیسی معزول آنکه ❀ ایلرو قاضی اولمش بر زمانده

اول ایلدن کورب بر تورکی برکون ❀ صوردی سوزده بلور صاب آنی بوده

کی شیمدی شهر کوزلک حالی نیجه ❀ ایجنده قومنک افعالی نیجه

دیدی ای سلطانم انوک حالی تیلو ❀ طکوزلو اولدغی یوق بوصفتلو

دکل یوزده بر آدم آنک یوزلو ❀ سنن آندیکی طکوز لیدی طکوزلو

بلوب دعادی بو سوزی اولحمق ❀ دو شمنز اوله دیلی سویلر ایجو

اشیدک بینه تورکک حرمتینی ❀ بر اهل علم داخی عز تیسینی

حکایت

مکر بر اهل اولب مسافر ❀ کوردی اولی بر اولو طعنه وفی

دلر اول تورکه اولاکیجه مهمانه ❀ سحر ایدی بینه یولینه سیران

چقوب اولوكي اراسندن ایکی آد ، كلوب ایکیسی بونی دعوت ایلد
بری دیدی بنم کل خواجه بو کیجه ، قونوب و قنق اولبدر قلمه کیجه
بیری ایدرکی بونی بنم که لوم ، بو کیجه سنی قوللوق بز ایده لوم
بلیمشوب خواجه نك پیرزیکنه ، چکیشرکو قومابوبن کلدینه
قلور آداده دانشمند حیران ، بلیمز قنقیسنه اوله مهمان
چکیشو سویلشو اول ایکی طالب ، آلور آخر بریسی اولوب غالب
دونو مغلوب اولان درحال اوینه ، آلور اوق یای ایدر انلرك دینه
چقلیو زای بلشمان دون کرویه ، اوردورم سینی کیمه ایلرویه
صوصامه قانکه بیلا اولدودوم ، یوردکی قانیله طولدوردم
بو سوزله خیلی دانشمند قورخر ، ندیر دیکلك آکا آلب کرده آد
سقن ای خواجه اول سوزندن انك ، غم و اندیشه بیترقه جانك
قوادلدر سوزه سنی هیچ کلمیشی ، ایدم بن داخی آکا بیوداشی
بیله کوبکی ور بالی آتوك سن ، دکوجك سیمجلکی اوینه تلشمی

کذ

43

بن اولدوردم انی بر فرصتیله ، بیتوردم سنی بو غیر تیله
کوزامدی اول ایکی توردکك بکینی ، سوزك یعنی که سو بااندی نکینی
همین دکلامیوب توردکك سوزن هیچ ، دیاش بوقکی بیمه بوزاك ایچ

حکایت

ایکی تورك اولبش برکون مصاحب ، کلاممه بشلدیلو ناکاه سبب
بری دیدی برینه سن بك اولکه ، اولوسك خلق اراسنده ییك اولسك
یکلرده ندیردك چوق برقرداش ، سمورز آنلر توقلری یه جو بیاش
دیدی بر دم اوردر دردم علاجی ، تن صوغناله بو مشوق بزلماجی
یسی اولده دیدی کاسی بك اولسه ، ندیردك استه دو کلوبی بولسك
دیدی سن نه توردك کم سیم آنی ، بر آتوك کیبی داخی لوت قاتی
عجایب طایفه در قوم اتراك ، ابو یتلو ندر اعوزلك ادراك
نه بیلور انلرك اعززلکی ماد ، نه سوز ودلکی لرنده ایده ملك یاد

فصل

ایدنمه خصم دانشمندی سافن ؁ محبتله اول اولسک اکه باقن

که دعوی مجلسی دانشمند اولانک ؁ مکر یاپیجی حق اوله آنک

دیدوکن دیکله دانشمندک ای یار ؁ ولی هر ایدکینی ایتمه زنهار

سویجیندن دلی کوچه دلوبی ؁ سوزن الا که دانشمند اولوبی

بو داده کلدی بر شیرین لطیفه ؁ بغایت کوکلی لو رنکین لطیفه

حکایت

مکر بر قاضینک دیکله بر اذر ؁ صودر حالینی بر کون قاضی عسکر

کی نفقک نیجه در قاضی لغلکده ؁ خبر ویر آندکی راضی لغلکدن

دیرای سلطان زاعه آنجی هلیس ؁ اویوزدن چوقدر بندکه ینوس

ایکی یلدر دوشالک قانی ایحوق ؁ سجلاتیله حجتدن ایحوق

اولدیلوک قوی خود کورمز معانی ؁ قواجمش کبی آب حیاتی

اولا بو قاضینک باشنده دولت ؁ اکا دوشمه سه وافر دسم قسمت

آننده یلر عجو قسمجون کدر کر ؁ ثلث یولدقده ادنوق خطادر کر

کبی عالملوک اولمشدر ازغون ؁ کوزادر لکش بولادیر کوسه قورغون

بودلنجی بینده در آنکرده پنهان ؁ سوزکر اولو حلواسیله اوغلان

وزالا ازدر عالم که هرکاه ؁ اکلدقده دیالکر رحمه الله

آل اولوب قلمه هر نزلقه اقوادر ؁ ادندی بولسه کل باشنه تمار

اولادرک بعضی اوغرو سیلدر ؁ کمان یوقدر که صورت اوغرو سیلدر

صقن صنمه عجز صوفی صوغانی ؁ قبن دلنجی قومز بولدقده آنی

ایشدک واعظ اولوب بر مرایی ؁ اوکو دسوای صاتر کن ریایی

حکایت

مکر مسجدده بر زراق واعظ ؁ چقوبن منبره سویلر مواعظ

کهی کبر و حسددن که ریادن ؁ کهی فسق و زنادن که ربادن

دیوردک سویلیوردک جوع و کداز ؁ قوا موجوشیله بوجلدب آواز

صولک اوجی هر برندن قطع ادب سوز ؁ طمز اسوادر معجون ذمنه بوز

دیرای مؤمنلر اولدت شلمزکا ؁ کجیر کز یمکل اشوای ناکاه

اولور یمکش کبایرجه گناهی ‌ ‌ دکل ییمک اکا اتمک نکاهی

صلو باشین دیبنه قاپی قاپی ‌ ‌ دلر اولجه مدد خلقه بخاپی

مکر اسرارلو معجون بیر طوب ‌ ‌ وریش کزلو دلبندنه مجحوب

دینزکی یوزیلور طیلسانی ‌ ‌ دوشر معجون اولور ظاهر نهانی

کورر خلق انجم بو الذی معجون ‌ ‌ چقرب دیرکی تی کیتدی و ملعون

کورب هر اهل ذوقک کسوتینی ‌ ‌ انتک بالذت کیفیتینی

بو قوم ایچنده چوق اولر مرائی ‌ ‌ اوذادر طیلسانی ردائی

فصل

ادبلو قل عیالک ویر یکل یوز ‌ ‌ سقین قوزدقدن ایمه آنی قولتوز

دماسون خلق انجنب خوینندن ‌ ‌ دکوسنلر یورر یوزی صوینندن

کورنلر دیر چوبنلو اوله شغلی ‌ ‌ ذهی دولتلونک دولتسز اوغلی

دیمالیم اولیجق کوزذر یولی ‌ ‌ جیوق تیشله اکلور هی خبیث (اوکل)

کرکدر آنی باشینه قققه ‌ ‌ قوق کرمزیه اولماسون توتق

اوده کیکلیسنک صنمه یقوبدر ‌ ‌ کمانسز چوغه او چقدده چیقوبدر

انونکلک دکسوبدر یتلو خوینی ‌ ‌ انونک اولماز چو ما غلة اوینی

ولی اوستاده ویرسن دوکرنی ‌ ‌ بجق کسمه صبی هم سوکمه سنی

نه دکلو اوزی وافعالی معیوب ‌ ‌ اولورسه هب کورورن ساکه محبوب

طلکوزکی بوجکینه سویلشلر ‌ ‌ کیمک اوغلنجقی کوزل دیشلر

دیمش باقوب بجه اوغلانکی جوق ‌ ‌ بنم اوغلنجغمدن کوزلی یوق

ادب اوکرنسه اوغلن عاقل اولور ‌ ‌ ادبسوزلو سفیه جاهل اولور

ادبلو نکدور حرمتده اصلی ‌ ‌ ادبسوزه نه حرمت چون یوغ اصلی

دمشلر ناصر الدین خوجیه آه ‌ ‌ دشوبن اوغلک اوصی کیدی ناکاه

دمش اوصی یوعیدی بونه طکلن اشی ‌ ‌ نسی کیردی اوله ایدوکه تفتیش

چوق اوغلنجقلر اولور قاتی زیرک ‌ ‌ کورب اشیدکی اکلر تیز یرک

جوابنده سوزنده قادر اولور ‌ ‌ اولماسه علم اوقسه ماهر اولور

بر اوغلنجق اشیدک بر حریفه = ‌ ‌ جواب ایله نه خوش چکمش لطیفه

حکایت

مکر بو کیشینه بو مرد کدایه ⁂ اوغل اقچه ویرب دوشمش بلایه

زمانلر کچدی چوق حقینی هرکز ⁂ الیمزدی قتی قالمشدی عاجز

نهایت اینجنوب اول کیشی برکون ⁂ وردی آنکه کم اولردی مدیون

بولور بو کنج اوغلانی قاپوده اول ⁂ دیدی کابوری آتاکه اوغل

بکا کلسون بولش سون وخبر قل ⁂ مطول ایمه سوزک مختصر قل

دیدی اوغلی نندن آندن مرادک ⁂ بکا دیکم ادم اوکله یادک

ایتدی وردر آتوک باکه بورجی ⁂ اومادم اودیه بو ایسه دورجی

دیدی آنک بو غمدن یوق حضوری ⁂ مدام افکارله کیتدی سروری

هله شمدی ادبدر فکر معقول ⁂ کی ویره ساکه بورجن تیزدک اهل

ایتدی بو ایشه سعی نه یوزدن ⁂ سوندر باکه سوکله توتلو سوزدن

دیدی آتم چکوب خار زخمی ⁂ بنم کون اولدی دیوب چالو زخمی

آنی زحمت ویرب جان وتنینه ⁂ اکه تا بولورک ایکی تنینه

پس

پس آندن بکیه چالو اورایه ⁂ بموتجیلو بوکیله اول بورایه

قچن اوغرا اسلو هر کاه بولدی ⁂ بموقطوله چلوکی صاغ و صولدی

پس آتم اول بوغی واره دیوب ⁂ کتوره تیز اوا آتم اکیوب

چون ایلایت چوغله آتم انجبت ⁂ صنابا دان ایلتوب اولیابست

کتوره اچی حقک ویرب تنسه ⁂ آنادن ایکلاوچ یلی کیجه کیسر

اوشنمه هیچ اودغز بورج اولمز ⁂ کلستنه نک حقی کیمسه قلمز

الیمیلوچن بو سوزلاری ایشتدی ⁂ نهایت کولدی صنیکم ایسنی بیلدی

دیدی اوغلی خوش اولدک دوکلو طوش ⁂ بساته حقی دکیسه کولو خوش

اولیجی بویله اوغلی سوز اهلی ⁂ روا کورسک خطا دراکه جهلی

آتا تعلیم علمی اکه تا خیر ⁂ ادرسه اعتی اولرحتی تقصیر

صبی ده بوله ذهن اولسه صبی ⁂ هب انها لنده بی مرشد غبی در

دمشلر خذمته کوندرسک اوغلی ⁂ سقن کوعد بلد ادبچه ورش

اوغل خوش دور اولاک اولسه صالح ⁂ نه مشکل دور اکی کم ویه طالح

اوچ مفسدلره قومز حضورک ∴ کدر دردلو فسادندن سرورک

سنی قویوب کیدر یا حسرتیله ∴ دوکتسم دیدیه مالک عزتیله

حکایه

مگر بر خواجه بر کیسه سویلر ∴ بو اولو آغجک اوصافنی ایلر

کی دینیک ایدن انوک مناجات ∴ قبول اولور نکیم دیلرسه حاجات

وریدی خواجه نک بر اوغلی حاضر ∴ صودردرو صاقدن تنهاده آچر

کی بیلدبا که قنده اول آغج ∴ ایم حاجتلرم وار انده بر آغج

دیدی اوغل ندر حاجتلرک دیو ∴ بابایتی بن دخی نیتلرک دیی

ایتدی حاجتم بودردر اول ∴ کی آت اولسه اودسم مالک ال

بل ایدی یتلو اوغل فعلی نولو ∴ عمن حلک تبله بیجو کارک اولو

بو وجهیله اوغل اولمادغی بک ∴ بلاسندن بورک طولمادی بک

فصل

اگر قیزک وریسه کیسه المز ∴ دلو کلوطنی قیورمه یرده قلمز

اولی

اولورسه نه دکلو ایل کوبیجی ∴ چورک بقلایه اولو کور ایجی

سلوکر بر کوین آنکه چبا غنی ∴ بولور قندایسه چولک قباغنی

ایمدیله اکوچه کوذذر بول ∴ وما لقدندمی قالم قله اول

نجاره هم بر طونسک قبقلو ∴ اولور توکشی قرنی اکنز جیقلو

ادقدن اکلودقوزکر ایاکو ∴ بقین اولسه چوق دیبی قراکو

ور بجک مفتم ویرمه ایه کور جهد ∴ کی اوجر عاجز اولور بوزلر عهد

متاعله صحه بولادن بهاسنی ∴ ایت ایچر بل اوجو آت شورباسی

بوبندی هم طتر عقل ادکی کس ∴ کی دعشکر قرنی ویر کوپر ولی کس

تولک اردنجه چوق ورماغی قوغل ∴ کوکل ویرمه کوبا کو اولمز اوغل

اکن خوش دردچقرمق قبزی ایرده ∴ یکی یاشنده یا اکرده یه یرده

اکر اوندن کیجه ورردر یقینم ∴ کی ایدر قالی بینک اوشه بینم

حکایت

مگر ایکی قرنی قومیدر بلوب ∴ بو تقلو ایدلر وعده ویرلوب

بو بنی بویله قول ایلدیلر = بو بنی جمعه کون آلوك دیدیلر

اوقوکم جمعیه قول اولمشیدی • توجلماغه کمالن بولمشیدی

بو ایکی وعده دن اولدقده آگاه • دیدی بر کره ایپ دردیله آه

کی بلی کبی کچیسو بل محقق • کملانجك آنده قاچن ایرم ایچون

تزوکه دایم اولکتله ایش ایدر • کلینوکه دخی بیله اشیدر

اکیسینه بله قل هر سوزك طوش • اوراشی تابر اوتیله اکی قوش

آیه اقدر بودم آچوق الینوم • قرنم ساکا دیرین دکله کلینم

دلی آنك کبی دولت یوق بشنده • نه ایشه یادیه رستوق تشنده

اشیدك برتزکه قصه سینی • آراوزلا یوب بدیهی غضه سینی

حکایت

تکر بر کوی قزی دیکلك بو سوزی • کوردردی طاغده اوغلانم وقوزی

دلی توجلغا ایرمشدی چاغی • آدیدی اردی بو بوراکی باغی

سورو سی اوتیلو اولد مشتهانك • ودور برکون دیلینه بو قیانك

اولو قایا یبری غایتله بتروم • زیاد بوجو اطرافی وجووم

نقایه قرنش هم بر توردك آنده • سوردردی جفت تنها اولکا

تراوقل سیراد قایای خیلی • کورب پس جفتجی یه اولدی میلی

توکمدری کبی عجب حالت اوزینه • اوتردی و الن اوردی یوزینه

بونی فکر ایدیکم شول جفتجی آد • ارورم اولسه آکا اولسم مقدر

طوغوسم پس بن آندن براد اوغلا • اولکلسه کوزل اولسه آدی سلماه

صبلینو کلسه برکون ایام اول شاه • بوقایادن آشاغه اوجسه ناکاه

هلاك اولسه بنوم پس حالم آسون • نجا اولا بری احوالم آسون

بو اندیشیله بشلدی فغانه • مصیبت آتشینی صلدی جانه

غم و غصه ایله طولدردی اچینی • یوزینی یرتوبن یولدی صچینی

دکوبن دیزلرین اغلادی وافر • دیرایری دوشمسونه بودره کافر

نتیجه بو دیله طولدردی طاغی • بر آواز ایتدی یاقین و اراغی

مکر آتاسی وردی بردلو تورك • مدام اوصلانه دیبو دوکملو تورك

قیزی قوزیلدی یوقلیورق ٭ چقاکلدی اول دایه اول احمق

طغلمش کوردی قوزیلر طولایو ٭ قواوترمش فغان ایلر اولایو

دکونب اغلر اونتمنی اوزینی ٭ هلاك اغالو اولمنی کندوزینی

ایلدو وردی صوردی قوزیلر نولدی ٭ کی ینجوندد بو قوزیدو بو افعال

قواغلیورق اتاسینه بر بیر ٭ نکم دوشمش ایدی قلدی تقریر

اشتدکده اول ایله قوجه آنی ٭ همین زیاد قلدی قوجه آنی

دیدی قیزم سکا یاوز ایش اولمش ٭ کونك قاراکو دون یازك قیش اولمش

نه مشکل درده اوغرادق مدد های ٭ اوغل اوغلنجغی یا بن نیدم وای

بوردده کمسه لر اوغرامسون هیچ ٭ بو خنجوله بوراك طوغرامسون هیچ

دیك ایدی قزاولیجق بوصفنلو ٭ اتادن داخی بونکله تربیتلو

یمیشنده قرا ایجق جکو دك ٭ اراوزلامیه هرکز طوری دك

الموعظة

بلوك اوج نوعه اولور اوده قزکر ٭ دیایم بن اشیدك ایجنسز کر

برسی

برسی آغز اولوکی ادبلو = ٭ اول اولدرکه اوله آری نسبلو

حیاتك برده سیندن طشره اوزن ٭ جقرمز کمسه کوزمز هیچ یوزن

ابوادیجون ایدر جنبشینی ٭ الور انه و انه الفشینی

یوزی صوسینی صقلو کوزد اود ٭ وزاجق یرده اغز بیرطا اود

اکنجیسی قتی نازك دریلود ٭ سوز اهلی سوزه لوجابك دریلور

طتوکندوزنی اکثر کشاده ٭ جمالی عرض ادر بیلیشه یاده

دوزادب کوزوقاشو اوسندریاشی ٭ ظرافت درد یوطوتیغ اوینیاش

اچو کوجه حجاب سینه سینی ٭ سقینغ تفالله کنجینه سینی

اوجنجیسی بودرکه اولیور ٭ ظرافتدن ادبدن اکلمز یور

نه یوزدن سوز کلور بلمز اوزنر ٭ کوزلسین دیتك کوکو یوزینه

اتادن انه دن ضبط وقسی یوق ٭ قولاینده بیوش قورقسی یوق

طلیسمی ایله قیزك تز یوزلو ز ٭ عجله یالانن سوزکله دوزیلور

قریادده قتی بویتمك اولور = ٭ بلادر نیدك انی کوتمك اولور

ومانتهاده نامحرمله زنهار — بولمغ اوله نه اوینی وار
بلا یوکیدر اوستکدکی ای آتی — سقن رسوا ایلمیقدن ناکهانی

فصل

دکلدر بیکیدن عیب اولسه عاشق — طورلمز اولمیجه صو بوله ینق
دیمه عاشق اولانه دیونه اوصی — کی ایتمز عاشقه هیچ اوکت اصی
انوک منعینه ناصح کتخدالق — نه ایدر قاز قاندرمز صوصالق
کمدر عاشقی جوشه هر آواز — گلور دیرلو خواولی عاشقه ساز
عجبدر عشق کیمه اولسه غالب — قوانمالی ایدر نامناسب
کی دایم ایلی صاتوز عاشق عما — صنورلر عاشقی ایل داخی شیدا
بو فعلی عاشقک هر دم کورینو — کی آستر آج اولکن عاشق کرینو
دوشیجک تنبه ده کز کنمز انعق — یجن صیوا انسر تلجفله کونش
بودر جکلدوکی عاشقدر لوطفی — کوکک عشقه نشان دعوی به معنی
جوانه عشق اولور کرمی یراشق — یکت اولور قوجا اولسه عاشق

جکو بیکت بولی قوجه ودر عمز — بجه ایلر انسو کوکلی قریمز
هکه قلمز جو کمسیدر بتشندن — بیله جنر نکورر بولدشندن
کشیده عشقدن اولماسه حالت — همین حیوانلغه ایلر دلالت
ایشدک بر حکایت بونده کی خوب — همیشه اهل دلکو اچی مرغوب

حکایت

مکر مسجدده بر علم اهلی واعظ — طوروب سویلردیدی بر کون مواعظ
کهی تفسیر آیات ایلریدی — امور حقی اثبات ایلریدی
احادیث صحیح ایدردی که نقل — اوکنلو دکلریدی صاحب عقل
وریدی اول جماعت اچره بر تورک — طوتقلو ایفی کیمشی قبه کورک
یتورمشیدی اشک بر قج کوندی — اوغمدن هر کونی صنکرو دونیدی
جو کوردی انده ور جوقلو جمله — بس اندن واقع اولدی بوشاعت
پس ایاغ اوستنه طوروب جغردی — جمادن اکلدی خر کبی اغوردی
دیدیکم ای جماعت بنجه کوندر — اشاکم بندی بفرمته دکوندر
خبر ویرک ورسه کورمشکوز — بو اوتلاغ اچی اکا ایرمشیکوز

آنی کوردکده واعظ قالدی حیران ❊ کی اول مجلسده بر جوان نادان

آشک آدامغه باشلادی ناگاه ❊ دکل حق سوزلرك شوقندن آگاه

دیدی بس صحبتن قطع ایدب اول دم ❊ کی ای خراستی قلبکده قوما غم

بوز صبر ایت بولاین بن خروکی ❊ سنک دفع ایدین دردی سرو کی

همین اول کی صحبتدن کلوب واز ❊ طریق عشقه ایدی اول دم آغاز

الهی عشقه ایدی که شروعی ❊ که اکلتدی مجازیدن فروعی

کهی مجنونلو افغانن اکری ❊ کهی فرهاد و مجنون حالن اکری

شو دکلو سویلدی احوال عشقی ❊ که مطلوب ایدی خلقه حال عشقی

بو اولدی آنده بس آخر جوابی ❊ بلند آوازله ایدب خطابی

کجا آکوزده وردی ای جماعت ❊ کیشی کم عشقده ندر بی بضاعت

نجه دربلمیه شوق محبت ❊ مذاقی المیه ذوقی محبت

بکا کندوزنی کستر سون اول مرد ❊ اینده کورم ایدرلوم قلسون برد

همان طوردی جماعت ایچره بر ❊ دیدی اوشته بنم اول شخص ابتر

کی

51

آل

کی هر کیم بلمزه عاشق لیغی بن ❊ اولوملر اعدم صادقلیغی بن

دیدی واعظ چقیروب آنی در حال ❊ دیدی ای حزن یاوی قیلن کل هوك

آنک تولندی آرتوق محکمه لشوتن ❊ آرامه اوزکه یرده بیتدی اولیتی

کیشی کیم عشقی یوق معنیکه خردر ❊ دکلدر آدم اول خردن بتردر

الموعظه

هوادار اولمه دکمه خوبه درحال ❊ دوشن جهد ایله قوت بوکرکی آل

کوکل ویرسك ویر آیله ماهتابه ❊ کی دیبه یه طوغدم آفتابه

بخون بشکوسی آنکوون اینه ❊ اولوسی دکمینه بشیو نینه

چون اوغریسی اوغرله باری التوده ❊ مساوید ریساست المه قورشو

سوب زار اولمه هر جایی نکاره ❊ کی اولمز شاهینك اکسك شکاری

زلال اولمز بنا ایچند کی طاشده ❊ کوکدور محبت ایکی بشرده

کراوغونسم دیاده عشق حبه ❊ سفر قیل ماء قتلك بوغیسه صبح

جبادن کمان اغر یرده در ❊ ایچ آچیشن طبان آجیسی لابد

وفا سوزن سومك اولو چونكه بكلمش ؛ دی بو بغداددن بكلمش نه سوزی
دماکمه هجر اودی قور جانمه کوز ؛ کوکل قتلنه عبث بد کورمشه کوز
کرکسه غیری دلبرله کوکل یار ؛ کی بیر ابرو جهتله یار مجنون یار
ملایم خوبلر عالمده وافر ؛ مدینه اولمازیسه مکه حاضر
اکر بری ایسه سوکل سوالی ؛ اولورسه حوری سومه سومنمازی
بو بنده اولمز هرکاه معقول ؛ کی کوکل کیمی سوسه کورکلو اول

حکایت

دمش لیلی کورب بو نظرسوز ؛ صفای عشقدن دور و خبرسز
کی مجنون کربو بکون چوق ملالت ؛ جکر حسننك یوق بونك اوجالت
تعجب قلمش اول سوزه لیلی ؛ دمش مجنون ایدر لیلیه میلی
چو مجنونه ایدر کوبو بیانی ؛ دمش بنم کوزمله کورلنی
کیتا اکر ابرسو بیچاره مجنون ؛ بجه حسنه اولبدر زار و مفتون
کیم اولا اندن اوزکه حسنه بای ؛ تلکومیوق الدن چون کوزنم ای

ایشت

ایشت بو اراده بر داخی صادق ؛ نه قلمش اول ایکی معشوق و عاشق

حکایت

حقیقتوین ایش ادب بر وقت لیلی ؛ بیدردی خلقه خیر ایلدی خیلی
قونکلر اوزن طودوبن ایاغن ؛ ویردی خلقه خیر ایلدی خیلی
مکر مجنونه جانن سوندی وردی ؛ انوك جاناغنی کفجیله اوردی
اوشندی انده مجنونك جناغی ؛ سوندی کوربن مجنون اولاغی
دیدیلر ای ضعیف و خسته و زاد ؛ نه ایش ایدی سکا کور او جفاکار
ادرکاش ویربن قاموبه عزت ؛ سنك صیدی جناغك ذی مذلت
دیدی سن کلو سزالی ورددر ؛ بنمله انك اوزکه حالی وردر
اکرچه ظاهرا اولمایش جفادر ؛ حقیقتده ولی عین وفادر
ویریدی اش بکا داخی او دلبر ؛ اولودم بنده خلقیله برابر
بو ایشده وار ایکی معقول توحید ؛ کی مجنون نشارتد بو تنبیه
بری بوکه دیدو کجا اولدی لیلی ؛ عمم بی ایلمه سی اشم میلی

ایکنجی بو کیم بن سنوک جوشن بن • بچون عجز ایلر ایشنی آشکاره سن

بوندن بیکانه لکلر ادرسن • اکیلک بولنه بیچون کدرسن

بو درسه عشقده احوال چوقدر • دیلرسه سوز اودر اول چوقدر

الموعظه

سوزاغمه یاره کلدکده ایروکیج • کی سعدی یوق کمدو کلسه کوزلرهیچ

کوزل کوردکده اول حیا بیله ناظر • تفرج کوزلکادر صنعه خاطر

حیابن ایله ویر منع ایتسه ناداندر • ویرایله اولمه بوقدر کوره زند

جکر بوذلنی دیبوق برخی دد • که یسدر بر نظر کمه بیک نظر در

تماشا سینه خوبلک کیمه دیر یوق • ابویه حق نظردن مزد اولورحق

کیشیده صبر قومز یارسزلق • کرکدر عاشق اولنده عارسزلق

دریغ اغم صفین جانا بحوبه جانه • بوتیمز ویرمسجه جانی جانانه

جکرسک یارا چون غم ییمه غوغا • کوزل غوغاسز اولمز هیچ زیبا

رقیبک اولدغینه همدم یار • حزین انلمکه اولمز ویرد بیجاد

تلوبنی یارسو هم طومغل دیب • جهانده ایستر یسک یاده عیب

کوزل جور عدنی میال اولمز • مقرردر بلاسز بال اولمز

رقیبک وزهمیدن چکمه قورقو • ایت اوردر کاربان یچون نقیقو

رقیب ایدکده دشنام اکمه عار • چکل پیسه سک اولمز بحر مردار

رقیبک صندوغی بوساکه یاوز • قومز طوکز لقنی قاچلسه طوکز

سن اکا یار اچون قل دایم انلوک • سوون ایتسن اتی اینینه سوکک

نه جهانه بو اولونی کلدی بیسه • کیسلماین آل اویلر همیشه

کلور اغیاره اکوب ایدکله لاغی • ایی آکوسنوکا توچو ما غی

چه کرسوما دکی بریوز بلانک • بیر اولکه ایی اغرنده آتک

ویرر شفتالو کرا اغیاره دلبر • ایو یمشلری طوکز یی اکسنر

اوکی کوینده یارک وصالندر • هین اول حاجیله کیم نوده نور

دری دلبرده عاشق بصد بوغاش • دلر یصدق بالی صبر شاولبش

چکرکا زید در عهدنده دلبر • ولی عشا صادق کوکلی اکلر

فصل

اولوبن بی تکلف نفسی چون زاد ‌‌• کلماتی ویرکان متنه زینهاد
سقین سویلتوردك برکیمه یوزك — اولو حشمتم کبی اذعد سوزلك
طوادك کم خوینه بلیزنی آنك — طوکنمه آدینه کادکسه جانك
نه امتی ایده ساکه بویزغنده — قلالدرمایه اولکم توبرغنده
ذنك میلینی بل آکاکوره یل • که چوب دیرندکی یوقه اسمدیه یل
بهر حال اولك کوك اول ایشلم بر هنیز • چکو دیرکوجبالاین ویرد تیز
اوقمادقی یره قدمه حذر قل • که قالسون کینده حقسز جیر بل
نه بلسوده قولی یوغم طوعقل یول — سنك قارکوده کوز قیدوغلت اول
امینذ آنده نیجه طوش کلودیسنی — مقرد قوری وارد یوشی کلودیسنی
اوجنبنی اصیسی یوق بلك اولور — همین بر وادب ایکی کلمك اولور
تونتاریسك قدیمی یالی وتنی یاتنی • که ایرلنمش آنده اسکی اونیاتش
اولو قولی همیشه اسکی قولی • یکی قولجا اولر قندیسه جوزلی

اوس
مصاحب ساکا بو بیری وار • سقین ناسیدی ات قابوجیه یوار
دکلدر آرلك آدین چکمه یولداش • تیمکله کم توسك بریقصد وغه باش
بنم بندم سکادر ای عزیزم — قبودر آوده بیلزم قوده بینزم

وفصل

برادرکو حضور استاد شك بول • شریعت امرنکی ماش وکوز اول
همین اوینانشه اوینزکیج دمشلو — قیجی عاقل مدام اول ایشی اسکلو
طوتلسك اوغریسنی ایل اسی تیز • براکو آتنه بینی تیز ایسنی
نه دکلو لذت اولیس آشندك = همیشه اودینو اوغری بشیندك
بقاسنی آدکندك بت بو همیشه — قوبجینی دخی ایدنه بو همیشه
اول الدغنی دکل دیرلر خبرده — کجیدن اولنی طوینی سحرده
کیج اولانی وکدنی امتی اعز — کی امی قوذیه بل توردت یتمز
ترنیش قابل اولك هم بولاغه • کویا کوتارن اولسه یال یاغه
ولی اوکنمکه قدرت کوکدر = • حضوره ایرمکه دولت کرکدر

فقیر اولسه غایت طوزسز اولر ؛ اگر اولسه جمیع عورت یوزسز اولور
همیشه عورتده صنعه کلور خوش ؛ کی ییکت خوشی اولا و بیجوجی یوکش
ایشتمز اوغلی اوصندقده سوزلی ؛ دیوانه دیجه بو بیجه کوره یوزلی
ارک عورت بیک الداوز لوتینه ؛ نه آصی قوری سلک دشمن کوتینه
بوغز هردم اولکه اشکاه اقدر ؛ قرنداشدر قرن شک سز بقیدر
کیشی یقمق کورک اوجاغنی اکثر ؛ که عورت دینه حائم اودجام اد
زنی الشماعدا اولو کرکدر ؛ یکی و بیجوغی طولی کرکدر
چو تعد توربا سی کیجه ارزن ارزه ؛ یکن اولمایینک بوغز بو غارزن
عجب درازدن امرنده چوغ اولر ؛ کی قوینداغی سوزی قوینغ اولور
اره عورت که ایللک که بعید ؛ هی اولولق بوییک اینق بعید در
بورادهٔ بو حکایت دکلک ای یار ؛ کی بر دیوانه دیمش وصلو اخبار

حکایت

تکو بهلوله بر کون سویلدیلر ؛ سنی اولندوز لم کل دیدیلر

نه حاصل بو ایله بو دیوانه گلدی ؛ هوا ایش وکروستدن بیکانه کلدی
بو یوزدن چوق نصایح سویلیورک ؛ رضا ویردی اول آخر دکلیورک
پس الدیلر اکا بر خوب دختر ؛ نزیه هم معطر تازه دلبر
کتوردیلر یکینیه شهر بناله ؛ هزاران عز و ناز و زینتیله
عروسی بو ایله کوردی چونکه بهلول ؛ یپشدی نی توقف انکا اول
تمام ایشن عادتجه سوزدی ؛ اکلدی قولغ قرنجا او یره اوددی
بوز طوروق اول وضعله حیرا ؛ طروبن ناکهان کیتدی بیابان
دیدیلر طشره کوزنکر بو حالی ؛ ندر بو قیدغک ای لا ابالی
دیدی توکز بنی هی فارغ اولک ؛ او مقصوده وارلق سز بالغ اولک
بنی غوغا کرهی اوغرادرلش ؛ قوروسلور داکه مجا وغوردرش
دیدیلر سندی سنکا اولدی یاری ؛ قبول ایتمشکن قورش نکاری
دیدی های ایشدک دلو صبرلو ؛ عیانه اولری کبکا کزلو انکلو

ایشتدم انده غوغای عجایب = دخی چوق درلو بوبر قلو غرایب

دیرلیش انده بر چوقلو جماعت قوسی نقده خوار دونی قناعت

دشی ادکک قریشی اونلی اوشاق طوردیلر چقرشب آج ویلنجاق

کیمی اغلدلر کیمی اتدی آتش کیمی قودی یشی اودلر کیمی باش

کیمی قفتان و کیمی قوشاغ استر کیمی تقیا و کیمی بشمغ استر

بنی اوداده طوتب ایچرو دن هجوم ایتدیلر اوکدن هم کرودن

کلوب اوشلر یعنی بشوسه اغولر قادم کوکی طاتلو آشمه

اولردن قاچوبن کیتدم بلورکیز نه بابمدر بنوم عودت اوغلن قیز

کوکدردیلر کسب فراوان بو خوشدر کیم اوله باشوم سلطان

موعظه

قزو کوطولا الور اولد قدر خوی دکرسک بیله شی صوزن — صوینه

کی دیمشلر اناسی کور قزین آل قیپی سینه نظر ایله بزینه آل

اوله می کلشکره اول قز اولیچوق اناسی صوغنی اناسی صر مصوق

اولو

اولورکو بابک و یا انا بابک والوی اوکیم اصلینه بکزمز اوغلی

ایو حقندن لیشه کم همت ایتمز کی هیچ کز باسی طوتمز اری کتمز

اولد اشدن اویه دمکه رهنما بو غلمز طوغمق دشمه بلایه

ایکی کم دینلو لا اجلسی اولنجه ایو چک اولمه استم یو دلنجه

زنی اولسه زشت اولردو فرخ آن بهشت اولور چو بر مه صالح یرلق

لطیفه

دیمشلر کیمک اولسه عورتی خوب نکار منتها دلدار محبوب

بندایل دو کیجی نشاد اولبلد اوندن ایتبو بکی کولسه نول

کیمک کیم عورتی قانی چرکین کی کوز کوردیکجه کوکلی اوله غمکین

بندن اول قلونک چکوب غم اوندن ایتسه فریاد ماتم =

ظریفه باجیلرده برلطیفه دیمشلر یادکار بیجوده ظریفه

کلی کیم چوغ اوله انوک جهازی ولی زشت اوله یاد شمایدنازی

بیاض صحیح

اولور اولوك دیبینه ویرسه جیجی ◦ اوجوق یانینه گلدکده بوجی

بودر احوالکی کلکله براز ر ◦ اوناسی فکر کیله الله آز بر

قوال آلسك ذنه ایتمه محبت ◦ کی بوکونی آشکدر طول عورته

آلشدرمز سنکله کمدی حق ◦ هوسی ایله اول بو کورمشی قو

نه الودسی سی اولور ایلك قدوغی ◦ که یوزینی کورسه خالمز قودغی

گر الودسك نه یم چك غنالی ◦ یمی قیزین سور کیمی آناسی

حکایت

مکر ایکنجی اولنمکده بر اد ◦ الور بر طول عورتی ای برادر

ادیجك بر ایکی کون زندگانی ◦ صورر بر دوستی بولدقده آنی

کی وردیمی وارده سکله بر لکو کو ◦ نجه دراره کوزده درلکو کو

دیر ایکان صورر حی حالموزی ◦ مدام ایشت بوزم افعالموزی

هو آخشم کی طعامه بشلیاورز ◦ یه خود صکره کلامه بشلیاورز

انکادا اسکی اری اول عورتم بر ◦ کیدر بر لك اولور هر سوزی نیوس

حضور

57

حضوریله بجه اشکو کراسی ◦ اولیجق دوست دایم ایکی کیشی

همینه کلیانه بو لطیفه ◦ دخی حاجتده کل جوق سوز ظریفه

کر استرسك نصیحت بوندن اوقو ◦ بر افسانه ایله داخی دکله افسونه

حکایت

مکر کم بر زمانده بر جوان مرد ◦ ادینغی اولولك سوداسی درد

طلیشو هر کیشیه بو ایشی اول ◦ کی اولنسم دیرنه کوستر بکا یول

ویدر هر کیسه بر یوزدن انکا پند ◦ ولی دیدی بونی آخر بر خردمند

کی بر دیوانه وار دیدر الاهی ◦ فلان آراده در آرام کاهی

کراولابیه دیوانسك اهل دانش ◦ یوری سن بو ایشی وار اکه دانش

طوی دیسی انده جوق دلو انکی ◦ سکا دیر اول دلو و صلو خبر

قندیسی طالب اول شیدا قتنه ◦ بیان ایلر مرادیه حضرتینه

جوع ایلدکی سؤالی و خطابی ◦ اسیمز خبرو شرهر کز جوابی

کیدر اول کون قیدر یاریه بنه اول ◦ ایدر ابرام انده مقصوده نه یول

دیو اول دیوانه بو سودا ایچی کوچ ❀ کی دیو اوغوزنک جنسی اولو اوج

بری یوتی بری یارم بری هیچ ❀ نه بیلم تنفسیله اوله ترویج

بو دکلو سوز تکلو اوتق سیلمو سوز ❀ اولبس فارغ اول بوزدن یومز کوز

جوابی مشکل ایشیدن سؤاله ❀ قلور حیرتده طالب اول مقاله

کدر بیلنه اوجنجی دفعه آخر ❀ کلیجک دمی اولور اولدمده ظاهر

دیو اول مستی بزم الاهی ❀ جو بو بونده آدرسی راست راهی

بلی اول وجهک بونده اولا ینده قی ❀ او وجود هر نه دکلو کم اولا قی

ایکلکیدر آرادن کیسه برلک ❀ تیز ایله آیله سوزن عالمده دیلک

بودر یارم کی الحق اوله بر مرد ❀ ولی اولا دیکی اولمایه قلا فرد

آریله اولکه ایلکه یتیندر ❀ که او وصله نوز کیمی عقلی طمعندر

اوطولکم هیچدر جو قدر عتیق ❀ اودر کیم اوله اوغلنی اناسی

اولامز کیمسیله زندکانی ❀ دکل الحق صقن یارداغم آنی

بنم بنده بولوردر کرطوتاسن ❀ نه قیلورسک اوزنک بیلور اونان

ولی

اولورمی هیچ بویله خوش نصایح ❀ نه بندایسون بو یوزدن داخی ناصح

دمش بر زن قو استر بر یکیک ❀ قرن اغم هوس بونک بکیدن =

کلن اولسم اگر کم بر دخی بن ❀ یتیش طوریش کوزندک بیجه درسن

جکر بو شیوه عورتلردن حذر ❀ ولی قولدلقی انکرده بو قدر

دو عالمده وفیدر دلبرلریله ❀ صرلمو مشتها دختر لریله

بو شاسک عورتی ای یار سانی ❀ ینه آلوب اولمه آکه یاقی

صولمش دریله کو کلک بولامه ❀ او یتان ابالدن تو کردوکو ایکه

اوزن عاقل کیمسن حالینی بیلور ❀ کور اولسه کرم یادم کوزلو اولور

کور اول وقتی ادر کوزلوکی اظهار ❀ کی دوشدوکی قیویه دوشه تکرار

فصل

وردرسک شول قدر ورد وتسوکه ❀ کی کالور بلوره کلبی اوتسوکه

وریا اوقنده و غک بیتی بیدک ❀ دمانسونکر سقی کوجنله کوکحکل

نه طادی وردیلر بویله ضرق ❀ کی تن واردک کوره سن آتشی صو

١١٦

گون اولسه‌ك گوندزین آنده زره ۞ وصله گونده وردسك قره گیجه

گر اوتر گونده بکلی آی گبی ۞ وردسك محتمن بابی گبی

گوکلده دوستلق اوزوری اوچ ۞ همین اوزلمسن سنجاق اوتیج

کشی ور مقلغیله دوسم تحوق ۞ آز اللدم سنی اصیسی توق

کنزم المشاهده قلت الحریه

لطیفه

اگا بکن مهم اولبن حریفی ۞ بنا و بانك وضعی و شریفی

تونقلوغ قبول ایتمزلر عیش ۞ قلبیجم چاق دیسه اصوک درمش

سنکلدن دوستم وریك ارادت ۞ دکول بول کیتمک الا بی اجازت

دیدرمه اشتیاق ایملسم توکرك ۞ بوز اکلن اودا الماغمی کلدك

فراق اودنده دل بستر طوتشدی ۞ نه ایود شکر صوبامی دوشدی

یدکده دوستك ذرقی اولطوش ۞ نیچه دشمن گبی تا اولا کولکی حوش

اوتاندیدم بنده یمك ایشی ۞ که طو بابی گوتردر ورتکشی

قلبنم بخشی آش اولماغیچون خالك ۞ یك اولدرکم عبادت قادر اولکا

بخ

بخ اولسه طعامی یر غا اول = ۞ که اشته دشمن دنیا ده اوزن آل

گوزیه هر ایشی اولم نفس اسیری ۞ یتیر ایتمك چو شاه ایدر وزیری

چو گوجو آشك ور هر بر لذت ۞ ارنلر او بنیم دا اغلو آت

طعام او ذره دیر سك اوکاوك ۞ گوزت ایچون بتیم نغلو بلدوك

چو بیر یرده اولا دانیله ذره ۞ اودی ایچوق اولدت سیم ذره

تو تفتیشی طعامك اولسه باره ۞ یملشی بی اغاچی موم سا

طعام اوستنك ساقی سو یکدره ۞ که ایکی سو یک ایتمك قودیر بکلدره

دیسلر دیکوز اوك طعامی ۞ نکیسه صلی سو یلاشك کلامی

بی بایح دوستیله اکرزیند ۞ صولکی خیر اولمز ایتم صا تو باد

گر ایستك ال اوتم ال الدرست ۞ دیستلر دوست دوست معادرست

دیا کل دوستاکم صفاده ۞ یقین اولبر اداغ او که بالاده

اینی بلی دوست کیم هر کیم کولیجك ۞ اولورسه ارقوری صاکه قلبیجك

تماز یدر صفا باری ایتمه ۞ اینی ساکا حقیقی دوست صنمه

حكايت

تمكن بر خواجه نك واردي اوغلي ⁂ مدام افعال خيراوندن ايدي شغلي

اتاسي ييغدي بو انده كياست ⁂ زها وعقل تدبير وفراست

ويروب بيك درم سرمايه ايچون ⁂ معاشي اولدي انده پيرايه ايچون

بسنديده كوروب افعالني انك ⁂ چوغالسون ديدي اول مالني انك

چون اوغلانه ويردي وافر اول مالي ⁂ قديمي سلكنه اولمادي سالك

قدري كسبنده سعي متلف اولدي ⁂ هر اولمادغي اويري مسرف اولدي

مصاحبلر ادوب قاتنه جمع اول ⁂ همیشه عیش ونوشه اولدي مشغول

سراسي اولمياجق اسكله ايدي ⁂ عطالر ايلدي بخششلر ايدي

سفره اولدوغنجه كوركلنك ⁂ سخي بر شاهدي هر انجمنك

بو ايكي ساله بادي اولمالي ⁂ طفتدي كيسه سيني قلدي خالي

اتاسي كوردي چك اول حالني انك ⁂ دوكاني قلمدوغي مالني انك

ديدي اوغل بو دكلو مال اسراف ⁂ ايدوب قلدك هزار احسان والطاف

عجب

عجب بر دوست قازندكمي صادق ⁂ كه اولا وقتنده بكا هم موافق

ديدي اوغل دكل بر دوستم ⁂ اكر صايي سمر اولور يوزدن ارتق

كه هر بري بولنمز باشو جانه ⁂ دريغ اتمز كيم اكر خاناني

ديدي خواجه كل ايدي امتحانه ⁂ بكا بو سوزلري اتمه بيانه

بتور بس بر قيون ايلدي بو پاره ⁂ صروب بوغز چو الكه قلدي نهانه

ديدي كيجه كوتر تنها موالي ⁂ قدوب هر بارنكه ديو بو مقالي

كي ناكه بر خطا چقدي الملدن ⁂ بو بر صقله بني قورتر اولمدن

تفرع قيلبس ادوغن اتنك ⁂ اولور بيج هيچ ليسه كورمعنك

چو الي كوتروب بس كيجه اوغل ⁂ كروب صيادي لوكلندري باراله

وروب هر كيمه عرض انديسه حالي ⁂ قبول ايتمادلر هر كيمسه حالي

كلوب اتاسنه احوالي بر بير ⁂ بجه اولدي ايسه واقع قلدي تقرير

ديدي خواجه بو دكلو غم ايچنده ⁂ بنوم بر بو بجه رزق وار ايچنده

هنوز وار دورر انجق ايكي يارم ⁂ انلرده بيري بو تورتنك بيري يارم

کل ایمدی انلری صینم یالم ** صو کنده اوکه لم یاقینه یالم

چو ایلکه ورب ایکیسی درحال ** یارم یاره دیدیلر اوقد احوال

کی ناکه واقع اولدی ایلدک ** بزی وکشتیی قل اوده پنهان

دیدی نولا سزی شقلایه بن چوق ** ولیکن کشتهٔ بی الماغه یوق

همان دیدیلر اورادن کوکلرک ** بتون یاره بیشدیلر یلاورک

دیدیلر اکا فقیه نه ایسه ** دروغ افسانه وغصه نه ایسه

ایشتدکده دیدی همین غم اولک ** سیز کلدی بنده خانه خوشم اولک

بلو کون بشم جانم فدادر ** بو نه غمکیس اولاجوق ماجرادر

کلوک بو کشته ایشی بنسو الم ** پس اندن فارغ البال اوترالم

اچادو کردلر فی الحال خندق ** چو ایلچینه آجیلر شتابان

اچینده حقدی بر یابی تمرا ** کوردب کولشدیلر اولدی غاتا

دیدیلر نوبه کشته زی بصفا ** بدیلر جمع اولوبن اول جماعت

اکرچه شاد لقدن چوغ اولوبا ** بلاد دکلمسی اولمز وفادار

خاتمة الكتاب

کواهی نظمینی هر کم ایشده ** اگر طوته سعادتلو کیشیدر

بو کوهرلر بیا اشر اولمقو لقه ** کر صاغر اولمیه گفتار مجمع

دکل سوزلر انک یاقوت بیشی ** دیمک ویرسون اوکیدنی تشبیر

جواهر طالبی هر جوهر بدیع ** کویه بحک بو متاعه مشتریدر

اومردلا للق انجق اراده ** اکیله خیر لیعنی دعاده

کواهی روحنه قیلن دعایی ** ایکی عالمده کور مسعود باری

بوکاذی القعده بی اهل تواریخ
طقوز یوز اوتوز اوچده بیله تاریخ

تمت الکتاب بعون الوهاب تمام شود

[illegible] زاده محمد افندی

پاره ٦٠٠ [illegible]

تقریرده یازلمش جمله امور
اتلیه فکر. ترک ایله حضور

کلا عدد
٦٣

یالکوز لوظرف عدد
٥

طومباق عدد
٢

کندردن ظرفلی عدد
٣

Süleymaniye Ü[illegible]phanesi
Kısmı Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt 3760
Eski Kayıt No

قصاب عروس باره
١٣ ٨

ماء الك اجزاسی صو ایله قینادوب
بیر بیره وروب قدح ایچ

وجودە اولانلر ایچون

الکر	زنجفل	قرنفل	جوزی بوا
درهم ٣	درهم ٣	درهم ١٧	عدد ١
دار فلفل		عاقر	آکلی رکی
درهم ٣		درهم ٣	

عسل ایله خلط ایدوب عود سوس
حمامده وجودنه اولان یله سور

جیکر
درهم ٦ باره ٦

ایرلی
٢٢
٩٧

اوزلی
٩٧

٣٥ باره
٢٥

[illegible] ٨١ [illegible]
[illegible] ٧٥ [illegible] ٧٥ [illegible]

[illegible] ١٢ [illegible] ١٦ [illegible]